

Emmi Silvennoinen
Kaisa Muro

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja väkivalta

- Integroitu kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoidaja AMK

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

5.5.2016

Tekijä(t) Otsikko	Emmi Silvennoinen ja Kaisa Muro Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja väkivalta
Sivumäärä Aika	26 sivua + 1 liite 5.5.2016
Tutkinto	Sairaanhoidtaja AMK
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
Ohjaaja	Eija Raussi-Lehto, Lehtori, THM
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kirjallisuuskatsausta käyttäen, minkälaista väkivaltaa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt kokevat. Tavoitteenamme on saada kattavaa, luotettavaa ja tutkittua tietoa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvasta seksuaalisesta häirinnästä ja seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta terveydenhuollon ammattilaisille. Tavoitteena on myös lisätä seksuaali- ja sukupuoli-identiteettiä koskevia kysymyksiä valtakunnallisiin säännöllisesti tehtäviin hyvinvointia kartoittaviin kyselytutkimuksiin.</p> <p>Opinnäytetyö tehtiin soveltaen kirjallisuuskatsauksen menetelmiä. Sopivaa aineistoa valikoitiin Medic, Cinahl, Google, Google Scholar tietokannoista sekä manuaalisena hakuna. Opinnäytetyössä käytettyjen artikkeleiden valinta tapahtui etukäteen tehtyjen sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella. Valitut artikkelit olivat Englannin, Suomen ja Ruotsin kielisiä. Integroituun kirjallisuuskatsaukseen valikoitui mukaan 11 metodologialtaan erilaista tieteellistä tutkimusta, jotka kaikki analysoitiin deduktiivisella sisällön analyysillä.</p> <p>Aineistoa analysoitiin pelkistämällä seitsemän kategorian alle, jotka olivat väkivallan syitä, väkivallan kehittyminen, väkivallan muotoja, roolit väkivaltaisessa suhteessa, väkivallan vaikutukset, väkivallan esiintyvyys ja haasteet.</p> <p>Tuloksista voidaan todeta, että mustasukkaisuus sekä humalatila olivat syitä väkivallalle. Usein ennen väkivaltaista tekoa suhteessa on jännitteitä. Väkivalta on voimistuvaa, alkaa usein sanallisesta nimittelystä ja haukkumisesta tai sosiaalisesta rajaamisesta. Ajan myötä se voi johtaa fyysiseen väkivaltaan. Kummatkin suhteen osapuolet ovat kykeneväisiä väkivaltaan. Uhrit saavat fyysisiä ja psyykkisiä vammoja, joista eivät uskalla välttämättä kertoa edes kavereilleen, sillä häpeän tunne on suuri. Uhri saattaa ajatella, että on ansainnut väkivaltaa tai että hän on provosoinut tilannetta niin että se johti kumppanin väkivaltaiseen käytökseen. Tulevaisuuden haasteina on saada nämä seksuaali- ja sukupuoli vähemmistö ihmiset ketkä ovat väkivallan uhreja puhumaan asiasta ja muuttamaan yhteiskunnan käsitystä asiasta. Suomessa tutkimuksia aiheeseen liittyen ei ole tehty, joten tutkittua relevanttia tietoa aiheesta ei ole. Vertaistukea ei ole saatavilla väkivaltaa kokeneille seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille.</p>	
Avainsanat	Seksuaalivähemmistö, sukupuolivähemmistö, väkivalta, seksuaaliväkivalta

Author(s) Title	Emmi Silvennoinen and Kaisa Muro Sexual- and genderminorities and violence
Number of Pages Date	26 pages + 1 appendice 5 May 2016
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Nursing
Instructor	Eija Raussi-Lehto, Senior Lecturer, MSc
<p>Thesis is intended to depict, using a literaryreview as a tool, which kind of violence gender- and sexualminorities experience. Our objective is to gather inclusive, reliable and inspected knowledge about sexual violence and harassment targeted on gender- and sexual minorities for use of healthcare professionals. One objective is also to add questions about sexual- and genderidentity to regularly commissioned nationally surveyed researches.</p> <p>Thesis was made by applying literaryreview procedure. Suitable material was selected by using databases such as Medic, Cinahl, Google, Google Scholar, as well as by manual research. Selection of the studies was made by beforehand determined intake and out-take criteria. Chosen articles were published in english, finnish and swedish. In the end, 11 researches were chosen to this literary review; all the researches varied on their methodology, and all were analyzed by deductive content analysis.</p> <p>Data was analyzed by reducing it under sever categories, which were; cause of violence, evolution of violence, forms of violence, roles in violent relationships, impacts of violence, incidences of violence and challenges.</p> <p>From the findings can be stated that jealousy as well as state of inebriation were causes for violence. Often before an act of violence there were tensions in the relationship. Violence is intensifying; usually starting from verbal namecalling and abusing or social restriction. In time, it can lead to physical violence. Both participants of relationship are capable of violence. Victims get physical and mental injuries, of which they might be too afraid to tell about to their friends, because the feeling of shame is that massive. The victim might be inclined to think that he/she has deserved the violence or that he/she has provoked the situation in fashion that has lead to the partners violent behaviour. Future challenges include getting these sexual- and genderminority victims to talk about the matter and to change societys view of the case. There are no researches made of this topic in Finland, so studied, relevant knowledge is not available on the subject. Peer support is not available for those who have encountered violence as sexual- and genderminority representative.</p>	
Keywords	Sexual minority, gender minority, violence, sexual violence

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Käsitteet	2
2.1	Seksuaali- ja sukupuoli vähemmistöt	2
2.2	Homoseksuaalisuus, biseksuaalisuus sekä transsuuntautuneisuus	3
2.3	Transihmiset sekä intersukupuoliset	3
2.4	Väkivalta	4
2.5	Parisuhdeväkivalta	5
2.6	Lähisuhdeväkivalta	5
2.7	Seksuaalisuutta loukkaava väkivalta	5
3	Työn tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	6
4	Työn toteutus	6
4.1	Integroitu kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	6
4.1.1	Materiaalin kerääminen ja tiedonhakustrategiat	7
4.2	Tutkimusten hakuprosessi	8
4.2.1	Tutkielmien etsintä Medicistä	9
4.2.2	Tutkielmien etsintä Cinahlista	9
4.2.3	Tutkielmien etsintä Google Scholarista	9
4.2.4	Tutkielmien etsintä muualta	10
4.2.5	Tutkielmien seulonta arviointiprosessiin	10
4.3	Aineiston analyysi	12
5	Tulokset	14
5.1	Syitä väkivallalle	14
5.2	Väkivallan kehittyminen	15
5.3	Väkivallan muotoja	15
5.4	Roolit väkivaltaisessa suhteessa	16
5.5	Väkivallan vaikutukset	17
5.6	Väkivallan esiintyvyys	17
5.7	Haasteet	18
6	Pohdinta	19
6.1	Tulosten pohdinta	19

6.2	Tutkimuksen eettisyys	20
7	Luotettavuuden pohdinta	21
7.1	Aineiston keruun luotettavuus	21
7.2	Aineiston analyysin luotettavuus	22
7.3	Raportoinnin luotettavuus	22
8	Yhteenveto	23
	Lähteet	24
	Liitteet	

1 Johdanto

Väkivaltaa saattaa esiintyä kaikissa ihmissuhteissa henkilöiden sukupuolesta, iästä ja seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. Parisuhteen muoto tai sen moninaisuus ei myöskään vaikuta väkivallan ilmenemiseen. WHO (World health organization) arvioi, että väkivaltaan, jota tapahtuu parisuhteissa voi liittyä myös seksuaalisuuteen kohdistuvaa väkivaltaa, sitä loukkaavia sanoja tai tekoja. EU:n laajuisessa tutkimuksessa käy ilmi, suomalaisista naisista 47 prosenttia ovat kokeneet väkivaltaa tai seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa, kun taas koko tutkimuksessa käy ilmi, että Euroopan keskiarvo on 22 prosenttia. (FRA – European Union Agency for Fundamental Rights 2014.) Seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa voi esiintyä myös muussa lähisuhteissa, se ei rajoitu pelkästään parisuhdeväkivaltaan. Pahoinpitelyssä tekijä(t) voi olla muu tuttava tai uhrille kokonaan vieras henkilö. Seksuaalisuutta ja sukupuolisuutta loukkaavat väkivallan muodot ovat moninaisia. Seksuaaliseen väkivaltaan kuuluu esimerkiksi seksuaalinen häirintä, fyysinen ja sanallinen ahdistelu sekä lähentely, haukkuminen ja raiskaus. Myös verkossa tapahtuu seksuaalisuuteen kohdistuvaa väkivaltaa. (Klemetti – Raussi-Lehto 2014: 152)

Väkivaltaisiin tekoihin syyllistyvät sekä miehet että naiset, kumpikin voi myös harjoittaa henkistä väkivaltaa. Poliisin tietoon tulleista parisuhdeväkivallan teoista, tekijä on useimmin miehiä. Vuonna 2005 parisuhdeväkivallan uhreja oli enemmän kuin 2400. Naisia noin 90 prosenttia, miehiä 10 prosenttia. Suurin osa henkirikokset tapahtuu kotona ja perhepiirissä. 2000-luvun alkupuolella parisuhteissa tapahtuvasta väkivallasta johtuen kuoli noin 17 naista. Naisen joutuessa henkirikoksen uhriksi, on tekijä yleensä nykyinen/entinen puoliso tai seurustelukumppani. Miehen joutuessa henkirikoksen uhriksi on tekijä yleensä ystäväpiiristä tai muuten tuttu, mutta harvemmin nykyinen/entinen puoliso. (Väestöliitto 2016)

Yhteiskunnassamme vallitsee heteronormatiivisuus vahvasti. Olettamuksena kuitenkin on, että lähtökohtaisesti jokainen ihminen olisi hetero, jollei muuta tule julki. Kun oletuksesta tulee normi, tästä johtuen ajatuksiin tulee mieltymys siitä, minkälainen ihmisen tulee olla: heteronormi nimeää, että heterona oleminen on parempi, luonnollisempi sekä halutumpi vaihtoehto kuin se että kuuluisi seksuaalivähemmistöön. ”Pojat ihastuvat tyttöihin ja tytöt poikiin”. Samasta sukupuolesta kiinnostuneet, nähdään ”erilaisina” ja poikkeavina. (Seta Ry 2016)

Kiusaaminen, syrjintä ja jopa väkivalta ovat yleisempiä homo-, lesbo- ja bi- ihmisiä kohtaan kuin heteroita. Homo- ja bi fobiassa ihmiset tuntevat pelkoa ja vastenmielisyyden tunteita seksuaalivähemmistöjä kohtaan. Fobioilla tarkoitetaan erilaisia tunnetiloja, jotka yhdistyvät pelkoon tuntemattomasta. Seksuaalivähemmistöistä on olemassa paljon erilaisia myyttejä. Kaikkien homojen luullaan olevan kovinkin naismaisia, positiivisena ennakkoluulona ajatellaan heidän olevan trenditietoisia ja hyviä sisustajia. Lesbojen luullaan vihaavan kaikkia miespuolisia tai että he haluavat olla miehiä. Biseksuaaleista oleva myytti liittyy heidän yliseksuaalisuutensa, että heille kelpaa kumppaniksi kumpi vain sukupuoli. Biseksuaaleista ajatellaan myös, että he ovat haluttomia sitoutumaan. Osa ennakkoluuloista ja stereotyyppioista voivat pitää paikkaansa, mutta seksuaalivähemmistöryhmien monenkirjaisuus on niin suuri, että yleistyksiä heistä ei kannata tehdä. (Seta ry 2016)

2 Käsitteet

Sukupuoli on moninainen ilmiö. Sukupuolen moninaisuus sisältää sekä sukupuolivähemmistöt että sukupuolienemmistöt. Sukupuolta ei voida jakaa kahteen, toisilleen vastakkaiseen ja selvästi toisistaan erotettavaan sukupuoleen.

Suurimman osan ihmisistä heidän sukupuoli-identiteetti on sama kuin syntymässä määriteltä sukupuoli. Sukupuoli-identiteetti on yksilöllinen, eikä se aina ole sama kuin henkilölle syntymässä määriteltä sukupuoli. Sukupuoli määritellään ihmisen itsensä kokemuksen mukaan.

Seksuaalinen suuntautuminen kuvaa sitä keneen ihminen tuntee vetovoimaa joko emotionaalisesti ja/tai eroottisesti. Määrittelyn perustana ovat sekä oma sukupuoli, että vastapuolen sukupuoli. (Transtukipste 2013)

2.1 Seksuaali- ja sukupuoli vähemmistöt

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ovat sosiaalisia käsitteitä, joilla tarkoitetaan niitä ihmisiä, jotka ovat seksuaalisesti suuntautuneet valtaväestöstä poikkeavasti tai joiden su-

kupuolellinen kokemus ei vastaa biologista sukupuolta. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt käsittävät homo-, lesbo-, bi-, trans- ja inter- henkilöt. (Sumia – Savioja – Lindberg – Holttinen – Kaltiala-Heino 2015)

Tässä opinnäytetyössä sukupuolivähemmistöillä tarkoitetaan transihmisiä (transsukupuoliset, transvestiitit, transgenderit) sekä intersukupuolisia ja seksuaalivähemmistöillä tarkoitetaan homo- ja biseksuaaleja.

2.2 Homoseksuaalisuus, biseksuaalisuus sekä transsuuntautuneisuus

Henkilö, joka on identiteetiltään homoseksuaali, kokee romanttiset, emotionaaliset ja/tai eroottiset tunteet samaa sukupuolta oleviin henkilöihin. Miestä, joka tuntee seksuaalista viehätystä toiseen mieheen, kutsutaan homoksi ja naista, joka kokee seksuaalista mielenkiintoa toiseen naiseen, lesboksi. Identiteetiltään biseksuaalinen henkilö voi kokea seksuaalista vetovoimaa toiseen henkilöön sukupuolesta riippumatta. Biseksuaalit ihmiset voivat elämänsä aika kiinnostua samaa tai eri sukupuolta oleviin henkilöihin.

Transsuuntautunut kokee eroottista ja/tai emotionaalista viehätystä erityisesti toisia transihmisiä vastaan. Mielenkiinnon kohteita voivat olla muun muassa transsukupuoliset ja/tai transvestiitit biologisesta sukupuolesta riippumatta. Joitakin transihmisiä kiehtoo juurikin fyysinen sukupuolikaksinaisuus, ja osaa transihmisistä taas persoonaltaan ja sukupuolen tyyliunnaltaan hyvin androgyynit henkilöt eli henkilöt, jotka ovat yhtä aikaa maskuliinisia ja feminiinisiä. Henkilö voi olla pelkästään transsuuntautunut, mutta useimmiten hän on homoseksuaali, heteroseksuaali tai biseksuaali ja tämän lisäksi transsuuntautunut. (Väestöliitto 2016.)

2.3 Transihmiset sekä intersukupuoliset

Transihminen on käsite, jolla voidaan kuvata kaikkia heitä, jotka ovat sukupuoli-identiteetiltään tai heidän sukupuolen ilmaisu välillä tai yhtenäen eroa oletuksista sille sukupuolelle, johon heidät on syntymähetkellä määritelty. Transihmisiin määritellään transvestiitit, transgenderit ja transsukupuoliset.

Transsukupuolisen henkilön syntymässä määritetty sukupuoli ei välttämättä ole sama kuin se mikä tuntemus hänellä itsellään on sukupuolestaan. Sukupuoli-identiteetti saattaa olla mies, nainen tai transsukupuolinen. Transsukupuolinen henkilö voi korjauttaa kehoaan vastaamaan sukupuolta, jonka hän tuntee omaksi.

Transvestiitti on henkilö, pystyy samaistumaan eri sukupuoliin. Hän toisinaan ilmaisee miehekästä tai naisellista puolta itsessään esimerkiksi pukeutumalla, muuttamalla ääntään tai harrastusten kautta.

Transgender on henkilö kenen sukupuoli on omanlaisensa, yleensä tämä on yhdistelmä miehisyyttä sekä naisellisuutta. Transgender saattaa tuntea olevansa jopa sukupuolettomaksi tai monisukupuoliseksi, tällöin henkilö tasapainottelee mieheyden ja naiseuden rajalla, välillä tai ulkopuolella. (Transtukipiste 2013)

Intersukupuolisen henkilön sukupuoli ei ole sukupuoliominaisuuksien perusteella yksiselitteisesti määritettävissä. Intersukupuolisella on mahdollisesti molempien sukupuolien tunnusmerkkejä tai nämä tunnusmerkit saattavat olla epäselviä. Suomessa syntyy arviolta noin kymmenen lasta vuodessa, joiden sukupuolta ei pystytä luokittelemaan yksiselitteisesti joko naiseksi tai mieheksi. (Klemetti – Raussi-Lehto 2014: 154)

2.4 Väkivalta

Väkivallan erittelyn täytyy aina lähteä väkivallan erilaisten muotojen määrittelystä. Väkivallan määrittelytapoja on useita, niiden täytyy kuitenkin olla muotoja, jotka mahdollistaa niiden tieteellisen mittaamisen. WHO määrittelee väkivallan fyysiseksi voiman tai vallan tahalliseksi käytöksi tai sillä uhkaamista. Väkivalta kohdistuu ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään tai yhteisöön. Se voi johtaa hyvin todennäköisesti kuolemaan, fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen tai perustarpeiden tyydyttymättä jäämiseen. Määritelmässä väkivalta liitetään eritoten itse tekkoon eikä sen mahdollisen lopputulokseen. Ulkopuolelle jää kaikki tahattomat tapaukset kuten liikenneonnettomuudet ja palovammat ym. (Krug – Dahlberg – Mercy – Zwi – Lazano 2002)

2.5 Parisuhdeväkivalta

Parisuhdeväkivallalla tarkoitetaan parisuhteissa esiintyvää käytöstä, joka voi aiheuttaa psyykkisiä, fyysisiä tai seksuaalista vahinkoa asianosaisille. Esimerkkejä tällaisesta käytöksestä:

- fyysiset teot kuten esimerkiksi läimäyttäminen, lyöminen ja potkiminen
- psyykkinen väkivalta esimerkiksi pelottelu, jatkuva vähättely ja nöyryyttäminen
- sukupuoliyhteyteen pakottaminen ja muut seksuaaliset pakottamisen muodot
- erilaiset kontrollointimuodot, kuten henkilön eristäminen perheestään ja ystäivistään, heidän liikkumisensa valvominen ja tiedon tai avun saannin rajoittaminen. (Krug ym. 2002)

2.6 Lähisuhdeväkivalta

Lähisuhdeväkivallaksi määritellään mikä tahansa hyökkäys, pahoinpitely, seksuaalinen hyväksikäyttö, seksuaalinen pahoinpitely tai mikä vain muu rikollinen teko joka johtaa fyysiseen vammaan tai kuolemaan. Lähisuhdeväkivaltaa voi suorittaa useilla eri tavoilla (tai yhdistellä useita eri tapoja); fyysinen väkivalta, henkinen ja sanallinen, taloudellinen riippuvaisuus (kiristys taloudellisella riippuvaisuudella), eristäminen sosiaalisesti, seksuaalinen väkivalta, vähättely, asioiden kieltäminen, uhkailu/kiristys/pelottelu, murha.

2.7 Seksuaalisuutta loukkaava väkivalta

Seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta voidaan käyttää kahta erillistä käsitettä, jotka ovat seksuaalinen väkivalta ja seksuaalinen hyväksikäyttö. Kummatkin mainituista käsitteistä ovat vihjaavia, ihan kuin väkivallan teko olisi seksuaalinen kokemus, tätä se ei kuitenkaan uhrin näkökulmasta ole. Kyseessä on seksuaalisen itsemääräämisoikeuden sekä koskemattomuuden loukkaus, mikä yleensä traumatisoi uhria. Sen vuoksi tässä opinnäytetyössä käytetään soveltuvien osien käsitteitä seksuaalisuutta loukkaava väkivalta ja kaltoinkohtelu. (Klemetti – Raussi-Lehto, 2014)

3 Työn tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kirjallisuuskatsausta käyttäen kuvata, minkälaista väkivaltaa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt kokevat. Tavoitteenamme on saada kattavaa, luotettavaa ja tutkittua tietoa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvasta seksuaalisesta häirinnästä ja seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta terveydenhuollon ammattilaisille. Tavoitteena on myös lisätä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä koskevia kysymyksiä tuomalla heidät näkyvämmiksi. Ajatusten ja kysymysten heittäminen yhteiskunnassa voi auttaa tuomaan heitä muun muassa osaksi valtakunnallisesti tehtäviä hyvinvointia kartoittavia kyselytutkimuksia.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiksi muotoutui: Miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen väkivalta näkyy tutkimusten valossa? Millaisia väkivallan muotoja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen keskuudessa on?

4 Työn toteutus

4.1 Integroitu kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Kirjallisuuskatsaus on tutkimus, missä kyseessä on tutkimustyyppiltään tietopuolinen tutkimus. Tätä käytettäessä yleensä kyseessä on systemaattinen kirjallisuuskatsaus, tämä on tehokas keino kerätä tutkittua tietoa jo valmiiksi saatavilla olevista tutkimuksista ja niiden tuloksista sekä perehtyä näihin syvemmin. (Tuomi – Sarajärvi 2012: 123).

Kirjallisuuskatsauksia on olemassa monenlaisia eri tyyliä. Tavallisimmin käytetyistä kirjallisuuskatsauksen perustyypeistä Salmisen (2011) mukaan on kuvaileva kirjallisuuskatsaus, tämä kyetään tehdä yleiskatsaukseksi vailla tarkkoja tai ankaria säädäntöjä. Materiaalit, jotka esiintyvät työssä saattavat olla massiivisia, mutta aineiston valintaa ei kuitenkaan määritä metodiset säännöt. Tutkittavia ilmiöitä, voidaan rajata laaja-alaisesti ja tarpeen mukaan luokitella sen erityisyyksiä. Kuvailevaksi ja myös traditionaaliseksi kirjallisuuskatsaukseksi voidaan raportoida katsaus, joka toimii omana metodina, mutta voi tarjota uusia tutkittavia ilmiöitä. Kuvailevia katsauksia on olemassa kahdenlaista erityyliä, toinen näistä on narratiivinen kirjallisuuskatsaus ja toinen on integroiva kirjallisuuskatsaus, jolla tiedetään olevan paljon yhtymäkohtia systemaattiseen katsaukseen (Salmisen 2011: 6) ja katsauksen vaiheet myötäilevät systemaattista kirjallisuuskatsausta.

Integroidusta kirjallisuuskatsauksesta puhutaan kun teoreettista että empiiristä tutkimusta yhdistetään samaan katsaukseen. Integroidun kirjallisuuskatsauksen tehtävänä on tutkitun aihealueen tieteellisen näytön vahvuuden arviointi kuin myös käsitteellisen viitekehyksen identifioiminen. Katsauksessa kuvataan myös ajankohtaista tilaa tutkimuksen aihealueesta, kehitetään aiheeseen liittyvää teoriaa ja sovelletaan tietoa (Laaksonen, Kuusisto-Niemi – Saranto 2010: 28; Flinkman – Salanterä 2007: 85–86). Integroidussa kirjallisuuskatsauksessa voidaan arvioida ja tehdä johtopäätöksiä löydettyistä tutkimuksista. (Flinkman – Salanterä 2007: 85).

Integroitua kirjallisuuskatsausta voidaan käyttää halutessaan kuvata tutkittava ilmiö mahdollisimman monipuolisesti (Salminen 2011: 8). Siinä on lupaa yhdistellä eri menetelmien toteutettuja tutkimuksia eli esimerkiksi kokeellista ja ei-kokeellista tutkimuksia samaisessa työssä. (Flinkman – Salanterä 2007: 85). Analysoitavaksi etsitän merkittävästi isompi otos, mikä laajemmasta näkökulmasta johtuen aihealueesta on tilaisuus kerätä. Integroidussa katsauksessa tutkimusaineistossa esiintyvät tyylit sekä perspektiivit vaihtelevat enemmän ja neon huomattavasti suurempia työstää kuin systemaattisessa katsauksessa. Integroitu kirjallisuuskatsaus tarjoaa paljon laajemmän kuvan aihetta käsittelevistä tutkimuksista kun taas systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Tässä ei seulota tutkimusaineistoa yhtä kontrolloidusti, myöskään ei ole yhtä tarkkavalintainen kuin systemaattinen kirjallisuuskatsaus. (Salminen 2011: 8.)

Salmisen (2011) tutkimuksessa esiintyvän datan perusteella käy ilmi, että integroitu kirjallisuuskatsaus eroaisi systemaattisesta katsauksesta juuri lainkaan. Rakenne on täysin sama, ensimmäisenä tulee päättää tutkimuskysymykset, sen jälkeen aineiston keruusta ja strategiasta tehdään suunnitelma. Kun aineisto on valittu, aineisto kootaan sekä analysoidaan ja lopuksi tulokset tulkitaan. (Salminen 2011: 8, Flinkman – Salanterä 2007: 88.)

4.1.1 Materiaalin kerääminen ja tiedonhakustrategiat

Integroidun kirjallisuuskatsauksen materiaalin hakemisessa sekä kirjallisuushauissa optimaalisin tilanne olisi se, että kaikki aiheesta löytyvä relevantti aineisto pyritään ottamaan katsaukseen. Tähän tilanteeseen ei aina kuitenkaan päästä. Suunnitelmana on käyttää monipuolisesti eri menetelmiä tiedonhaussa, jolloin saadaan paras mahdollinen

otos sopivista ja potentiaalisista aineistosta katsaukseen. Etsintöjä voi tehdä muun muassa erilaisiin sähköisiin tietokantoihin sekä hakupalveluihin, artikkeleiden ja raporttien lähdeluetteloihin ja lehtien sisällysluetteloihin. (Flinkman – Salanterä 2007: 91.) Haettaessa tietoa voidaan lisäksi hyödyntää niin sanottua manuaalista tiedon etsintää, jolloin pyritään saamaan kattavaa aineistoa katsaukseen. (Johansson 2007: 6).

4.2 Tutkimusten hakuprosessi

Kirjallisuuskatsaukseen haimme lähteitä kotimaisista ja kansainvälisistä hoitotieteellisistä sähköisistä tietokannoista. Työhön etsittiin aiheiltaan ja näkökulmaltaan käyviä ja suhteellisen tuoreita (2001–2015) tutkimuksia. Hakujen myötä huomasimme, että yllättävän moni kotimaisista aihepiiriä koskevista uusimmista selvityksistä eivät liittyneet sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen väkivaltaa vaan yleisesti parisuhde- ja lähisuhdeväkivaltaan. Kuitenkin kansainvälistä tutkimustietoa etsiessä sähköisistä tietokannoista huomasimme, että saatavuus oli parempi.

Sisäänotto- ja poissulkukriteerit ohjasivat tarkasti hakustrategiaa ja -prosessia (taulukko 1). Medic-, Cinahl-, Google-, Google Scholar- haut ovat raportoitu erikseen ja kuvattu kaikkien hakujen osalta myös kaavioina (Taulukko 3).

TAULUKKO 1. Tutkimusten sisäänotto- ja poissulkukriteerit

SISÄÄNOTTOKRITEERIT	POISSULKUKRITEERIT
<ul style="list-style-type: none"> • Alkuperäistutkimukset ovat julkaistuvuosiensa 2001–2016 aikana • Tutkimusmetodi avoin: tutkimukseen otetaan määrällisiä sekä laadullisia tutkimuksia / tutkimusartikkeleita ja kirjallisuuskatsauksia • Asiasisältönä Seksuaali- ja sukupuoli vähemmistöjen väkivalta • Aineisto saatavilla kokotekstinä • Aineiston julkaisukieli suomi, ruotsi tai englanti 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkimukset, joiden julkaisuvuosi on ennen vuotta 2000 • Tutkimusartikkelit, jotka koskevat tutkimuksia, joiden alkuperäinen julkaisu on ennen vuotta 2000 • Tutkimusta / tutkimusartikkelia ei saatavilla kokotekstinä • Tutkimusten / tutkimusartikkelien julkaisukielenä muut kielet (kuin suomi, englanti tai ruotsi)

4.2.1 Tutkielmien etsintä Medicistä

Medicistä etsittiin kirjallisuuskatsaukseen kotimaisia tutkimuksia. Hauissa hyödynnettiin sanayhdistelmiä Seksuaal* väkiv* NOT laps, osumia saatiin 18. Tiivistelmä tasolla luettuja 2, joista ei kumpaakaan valittu. Myös hakusanalla Väh* väkiv* osumia oli 3, mutta näistäkään ei valittu yhtään. Hakusanoja sukup* väh* väkiv* ja seks* väh* väkiv* kokeiltiin, mutta kummastakaan ei tullut yhtään tulosta. Näistä hauista kaikki tutkimukset päätettiin olla käyttämättä sisäänotto- ja poissulkukriteerien näkökannoista.

4.2.2 Tutkielmien etsintä Cinahlista

Cinahlin kautta etsittiin kirjallisuuskatsauksia tutkimuksia kansainvälisesti. Hakusanoina käytettiin Sexual minorities or lgbt and violence NOT children, hakurajauksella vuosilta 2015–2016 ja kokotekstinä tuli osumia tuli 182, otsikko tasolla luettuja 8 ja tiivistelmä tasolla luettuja 3, sekä työhön valittu 3 artikkelia. Myös muita hakusanoja käytettiin What kind of violence Sexual minority, hakurajauksella vuosilta 2015–2016 ja kokotekstinä tuli osumia tuli 92, otsikko tasolla luettuja 20, tiivistelmä tasolla 3, työhön ei valittu yhtään artikkelia. Hakusanalla Violen* expe* Sexual* minor* tuloksia saatiin 6 rajauksella Full text ja vuodeksi 2015. Otsikko tasolla luettuja 1, tiivistelmä tasolla luettuja 1, mutta työhön ei valittu yhtään työtä. Näillä hauilla saatuja 3 artikkelia tarkasteltiin ja tehtiin valintaa myös muiden sisäänotto- ja poissulkukriteerien näkökannasta.

4.2.3 Tutkielmien etsintä Google Scholarista

Google Scholarin eli internethakukoneen kautta. Haussa otettiin avuksi tarkennettu haku sanoilla ”Seksuaalivähemmistöjen väkivalta”. Hakutuloksia oli 418 osumaa, jotka olivat pro graduja, tutkimuksia ja artikkeleita. Otsikko tasolla näistä luettiin 20, tiivistelmä tasolla 1 ja työhön otettiin mukaan 1 pro gradu tutkielma. Haku tehtiin myös sanoilla ”sukupuolivähemmistöjen väkivalta”. Hakutuloksena 218 osumaa. Otsikko tasolla näistä luettu 20, tiivistelmä tasolla 4 ja mukaan otettiin 1 pro gradu tutkielma. Hakuprosessin tuloksena otettiin kaksi tutkimusta sisäänotto- ja poissulkukriteerien mukaiseen valintaprosessiin mukaan.

Hakuja tehtiin myös ruotsiksi hakusanoilla HBT och våld, kriteerinä vuodesta 2015, hakutuloksena 57 osumaa, näistä otsikkotasolla luettuja 40, tiivistelmä tasolla 2 ja työhön valittiin 1 artikkeli. Hakusanalla Sexuell våld och HBT osumia saatiin 51, otsikko tasolla luettuja 20, tiivistelmä tasolla luettuja 1, työhön valittiin 1 artikkeli. Hakusanalla HBTQ och våld osumia tuli 87, otsikko tasolla luettuja 20, tiivistelmä tasolla 0, työhön ei valittu yhtään työtä.

4.2.4 Tutkielmien etsintä muualta

Työhön on haettu tutkimuksia ja artikkeleita myös THL:n sivuilta, jotka ovat löytyneet manuaalisella haulla. Googlen avulla satunnaishakuna on löytynyt aiheeseen liittyen kaksi teosta. Googlesta hakusanalla Miesten väkivalta pdf tuli 40 700 osumaa, otsikko tasolla luettu 20, valittu ja luettu 1 artikkeli työhön. Hakusanalla Naisiin kohdistuva väkivalta pdf osumia oli 22 300 joista otsikko tasolla luettu 20, valittu ja luettu 1 artikkeli työhön. Tiivistelmä tasolla luettuja artikkeleita yhteensä 12, kokoteksti tasolla 12 ja lopulliseen työhön valittu 11 teosta, jotka vastaavat tutkimuskysymyksiin. (Taulukko 2)

4.2.5 Tutkielmien seulonta arviointiprosessiin

Analyysi vaiheeseen tutkimuksia valittiin mukaan sisäänotto- ja poissulkukriteerien (taulukko1) sekä myös ennalta määriteltujen tutkimuskysymysten avulla. Valintoja tehdessä tutkimuksia ruodittiin otsikko, abstrakti ja sen jälkeen koko teksti tasolla. Taulukon 1 valintaperusteiden jälkeen tutkimuksia valikoitiin syvemmin käsiteltäväksi yhteensä 11 tutkimusta tai tutkimusartikkelia: Cinahl 3, Google Scholar 2, muut haut 6 tutkimusta. Tutkimukset ovat taulukoitu tarkastelua ja tutkimusten kuvaamista varten. Mukaan valikoituneista tutkimuksista kolme oli englanninkielistä ja kaksi ruotsinkielistä ja loput kuusi suomenkielisiä tutkimuksia, tutkimusartikkeleita, graduja tai muuta relevanttia aineistoa.

Taulukko 3. Aineiston keruu.

Tietokanta	Hakusana	Rajaukset	Osumat	Otsikon perusteella valitut	Tiivistelmä	Kokotekstin perusteella valitut
Cinahl	Sexual minorities or lgbt and violence	not children Vuosi 2015-2016	182	8	2	2
	What kind of violence, sexual minority	Full text 2015-2016	92	20	3	0
	Violen* expe* Sexual* minor*	Full text 2015	6	1	1	0
Medic	Seksuaal* väkiv*	Not laps*	18	2	0	0
	Väh* väkiv*		3	0	0	0
	sukup* väh* väkiv*		0	0	0	0
	seks* väh* väkiv*		0	0	0	0
Google	Miesten väkivalta pdf		40 700	20	1	1
	Naisiin kohdistuva väkivalta pdf		22 300	20	1	1
Google Scholar	Seksuaali vähemmistöjen väkivalta		418	20	1	1

	Sukupuoli- vähemmis- töjen väki- valta		218	20	4	1
	HBT och våld	Vuodesta 2015	57	40	2	1
	Sexuell våld och HBT		51	20	1	0
	HBTQ och våld		87	20	0	0

4.3 Aineiston analyysi

Sisällön analyysi menettelytapana on systemaattinen ja objektiivinen tapa asiakirjojen analysointiin. Tämän avulla työstettävää ilmiötä kuvaillaan ja kvantifoidaan. Sisällön analyysi perustuu tapaan jolla esitetään tiivistettynä tutkittava ilmiö ja havainnollistetaan se ymmärrettävästi. (Kyn­gäs – Vanhanen 1999: 3.) Sisältöä pystytään analysoimaan kahdella eri tavalla, induktiivisesti joka meinaa sisältö­lähtöistä menetelmää tai deduktiivisesti, jossa analyysi tehdään aikaisemman käsitejärjestelmää käyttämällä aineiston luokittelussa. Induktiivisessa sisällön analyysissä vaiheet ovat pelkistys, ryhmitys, sekä abstrahointi. Pelkistäminen on katsaukseen liittyvien erilaisten ilmaisujen koodaamista. Ryhmittelyssä aineistosta pelkistetyt ilmaisut yhdistetään. Abstrahointi on kuvauksen muodostamista yleistyksiä käyttäen. (Kyn­gäs – Vanhanen 1999: 6.) Deduktiivisella sisäl­lön analyysi on menetelmä, missä aineisto analysoidaan valmiin viitekeh­yksen perusteella. Tämä menetelmä on toteutettavissa teeman, mallin tai käsitekartan avulla. (Kyn­gäs – Vanhanen 1999: 7.) Työssämme olemme käyttäneet deduktiivista analysointi me­netelmää, eli olemme tehneet analyysin tutkimuskysymysten pohjalta.

Taulukko 4. Analyysin tekeminen pelkistämällä

Miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen väkivalta näkyy tutkimusten valossa?
Millaisia väkivallan muotoja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen keskuudessa on?

Syitä väkival- lalle	Väkivallan ke- hittyminen	Väkivallan ke- hittyminen	Roolit väkival- taisessa suh- teessa	Väkivallan vaikutukset	Väkivallan esiintyvyys	Haasteet
Mustasukkaisuus	Alkaa usein kont- rolloimisesta	Luokitellaan ko- kemuksen mu- kaan	Suhteessa kum- pikin voi käyttää väkivaltaa	Syällisyyden tunne	Ei verrattavissa miesten naisiin kohdistamaa vä- kivaltaa	Uhrien vaikenemi- nen
Omistushalu	Väkivallan juuret ennen parisuh- detta	Uhka väkivallas- ta	Uhrin syyttämi- nen väkivallasta	Häpeän tunne	Esiintyy kaikissa luokissa	Piilorikollisuus
Humalatila	Voimistuvaa	Samanaikaisesti käytössä monta väkivallan muo- toa	Ennakkoluulot rooleista poik- keaa todellisu- udesta	Ahdistunei- suus ja häpeä	Väkivalta usein näkymätöntä	Puheeksi ottamisen vaikeus
Yksilölliset tekijät	Sanallisesta fyy- siseksi	Väkivallan muo- dot vaihtelevat	Kohde säälii te- kijää	Ulkoisia vam- moja	Väkivaltaa esiin- tyy sukupuolesta riippumatta	Tutkimussuunnat kohdistuvat enem- mistöön
Ongelmat tuntei- den käsittelyssä	Alkaa jännitteestä	Sosiaalinen vä- kivalta	Negatiivisia us- komuksia itses- tään	Sisäisiä vam- moja	Esiintyvyys suu- rempaa mitä ti- lastot kertovat	Rakkaus tekijää kohtaan voi sokaista
Risitiriitaiset tun- teet minäkuvassa		Hengellinen vä- kivalta		Mielenterveys ongelmat	Esiintyy maail- manlaajuisesti	Salaamine tukee vä- kivallan jatkumista
Stressaava elä- mäntilanne		Taloudellinen väkivalta		Turvattomu- uden tunne		Oikeuksissa paljon puutteita
Ongelmatilanteet parisuhteessa		Seksuaalista vä- kivaltaa		Fyysinen ja psykkinen		Vähän tutkittua tie- toa
		Nimittely ja vä- hähtely				Viranomaiset vain puolitosissaan
		Fyysinen pa- hoinpity				Negatiiviset asen- teet
		Psykinen väki- valta				Vertaistuen puutos

5 Tulokset

5.1 Syitä väkivallalle

Vikmanin tutkimuksen mukaan homo- ja lesbosuhteisiin liittyy mustasukkaisuutta, sekä myös paljon muita tunteita kuten esimerkiksi rakkautta ja vihaa. Häpeä sekä syyllisyys nousi myös esille yleisinä tunnetiloina, mitä uhri kokee väkivaltaisessa parisuhteessa ja kaikki nämä usein vielä varjostuu pelontunteen alle. (Vikman 2001: 2.) Suhteessa halutaan usein omistaa toinen kokonaan. Väkivallan tarkoituksena on myös vahingoittaa yksilöä omaisuutta tai ympäristöä. (Vikman 2001: 49;19.)

Väkivaltaa suhteissa ei ollut koskaan muulloin kuin humalassa. (Vikman 2001: 65.) Kaksi kolmasosaa väkivaltilanteesta tekijä, uhri tai molemmat olivat päihtyneitä. (Piispa – Heiskanen – Kääriäinen – Sirén 2005: 77.) Väkivallan uhriksi joutuminen vähenee kun alkoholin humalakäyttö vähenee, samalla lailla on parisuhdeväkivallan kohdalla. (Krug – Dahlberg – Mercy – Zwi – Lozano 2002: 97) Aggressiiviseen käyttäytymiseen vaikuttavat tekijät jotka yhdistyy yksilötasolla biologisista, psykologisista ja käyttäytymiseen liittyvistä ominaisuuksista. (Krug ym. 2002: 51) Osalla henkilöillä on suurempi piilevä taipumus aggressiiviseen tai väkivaltaiseen käytökseen. (Krug ym. 2002: 49.)

Lapsuuden kodista opittu väkivallan myönteinen kulttuuriperimä oli voimakkaampi miehen puolelta. (Piispa ym. 2005: 77.) Suhteessa jossa oli vähemmän väkivaltaa ja missä alituinen turhautuminen sekä viha purkautuvat ajoittain fyysiseksi aggressioksi. (Krug ym. 2002: 115.)

Parisuhdeväkivallan kohteeksi joutuminen oli muita tavallisempaa opiskelijoilla, työttömillä ja yrittäjillä. (Piispa ym. 2005: 49.) Lisäksi pariskuntiin kohdistuu paineita esimerkiksi naimisiinmenosta ja perheen perustamisesta. (Köngäs 2013: 55)

Syy väkivaltaiseen käytökseen voi olla mustasukkaisuus, seurustelusuhteen päättymisen tai sen uhka. (Piispa ym. 2005: 89.) Väkivallan syynä voi olla ristiriita sisäisen sukupuolikokemustensa, ruumiillisten sukupuoli ominaisuuksiensa ja kulttuuristen sukupuoliodotusten välillä. (Köngäs 2013: 50.)

5.2 Väkivallan kehittyminen

Kummatkin sukupuolet ovat kokeneet kontrolloivaa käyttäytymistä kumppanin puolelta, miehet useammin kuin naiset. Kontrolloiva käytös ei kuitenkaan välttämättä liittynyt väkivaltaiseen käyttäytymiseen. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 29.) Väkivallan kehittymiseen tarvitaan jokin laukaiseva tekijä ja jolloin väkivalta alkaa. (Vikman 2001: 46)

Väkivallan ollessa monisyinen ongelma, jonka juuret ovat biologisia, psykologisia, sosiaalisia sekä ympäristöön liittyviä, täytyy siihen puuttua samanaikaisesti eri tasoilla. (Krug ym. 2002: 35.) Väkivalta laajentuu vähitellen, se on aluksi emotionaalista ja sanallista, kasvaen vähitellen fyysiseksi. Ensin tulee syyttelyä ja sen jälkeen tulee lyöminen. Väkivalta ei ilmesty kuin salama kirkkaalta taivaalta, vaan se lähtee liikkeelle pikku hiljaa. (Vikman 2001: 17; 46)

Suhteessa aluksi kaikki on hyvin, mutta vähitellen jännite alkaa suurentumaan ja ilmenee fyysistä väkivaltaa. (Vikman 2001: 52) Luonteeltaan vakavampaa väkivaltaisuutta oli suhteissa, jossa miehen väkivaltaisuus oli pitkittynyttä. (Piispa ym. 2005: 55.)

5.3 Väkivallan muotoja

Väkivaltaa on se jonka uhri kokee vahingolliseksi tai loukkaavaksi. (Vikman 2001: 15) Ei ole olemassa vain yhtä totuutta transsukupuolisten kokemasta väkivallasta, on vain erilaisia kertomuksia, jotka antavat omanlaisensa perspektiivin tähän tutkittavaan ilmiöön. (Köngäs 2013: 11.)

Väkivallan muotoja ovat fyysiset aggressiiviset teot kuten läimäyttäminen, lyöminen, potkiminen ja hakkaaminen. (Krug ym. 2002: 109–111) Tutkimuksista käy ilmi, että väkivaltaa parisuhteessaan kokeneet (naiset) rajaavat väkivallan usein nimenomaan fyysiseksi väkivallaksi. (Köngäs 2013: 37.) On myös psyykkistä väkivaltaa kuten pelottelu, jatkuva vähättely ja nöyryyttäminen. (Krug ym. 2002: 111) Nimittely uhria lannistaakseen tai nöyryyttääkseen. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 29.) Väkivaltaa voi myös olla piilevää eli latenttia, ilmeten uhan ilmapiirinä eli tietoisuutena siitä että väkivalta voi puhjeta milloin tahansa. (Köngäs 2013: 39)

Väkivallalla on monet kasvot, eikä sitä voi määrittää vain tietynlaiseksi, yhdeksi oikeaksi väkivallaksi. (Köngäs 2013: 36.) Sosiaalinen väkivalta, voi ilmetä esimerkiksi sosiaalisista

suhteista eristämisen ja sosiaalisten suhteiden kontrolloinnin. Hengellinen väkivalta, voi ilmetä esimerkiksi uskonnollisuuden halventamisella tai pakottaminen noudattamaan jonkin uskonnon sääntöjä ja normeja. Taloudellinen väkivalta, joka voi ilmetä esimerkiksi kiristyksenä, kavalluksena ja varallisuuden ja varojen käytön kontrolloimisella. Seksuaalista väkivaltaa on muun muassa seksiin pakottaminen ja painostaminen, raiskaus ja sukuelinten alueelle kohdistunut pahoinpitely, sekä myös seksuaalinen nöyryyttäminen. (Köngäs 2013: 38) Tavallisimpia muotoja joilla uhria kontrolloidaan, on esimerkiksi hänen eristäminen lähiomaisista, perheestä sekä ystävistä. Kontrolloituna uhrin liikkumista valvotaan sekä mahdollisesti tiedon tai avun saantia rajoitetaan. (Krug ym. 2002: 111)

Samassa parisuhteessa voi esiintyä usein rinnakkain useita eri väkivallan muotoja. (Krug ym. 2002: 112) Parisuhteissa tapahtuva väkivalta painottui liikkumisen estämiseen, kiinni tarttumiseen sekä läimäisyyn. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 21)

Transihmisenä Euroopan unionissa tehdyn tutkimuksen mukaan edeltäneenä vuonna (2013) yli puolet kaikista transvastaajista (54 prosenttia) ja 47 prosenttia kaikista HLBT-vastaajista olivat kokeneet tullessaan henkilökohtaisesti syrjityksi tai ahdistelluksi siksi, että heitä pidetään transihmisinä. 2013 vuonna 34 prosenttia kaikista transvastaajista oli kokenut väkivaltaa tai heitä oli uhattu väkivallalla, ja 15 prosenttia oli kokenut väkivaltaa tai väkivallan uhkaa tutkimusta edeltäneiden 12 kuukauden aikana. (FRA 2015: 3; 7)

5.4 Roolit väkivaltaisessa suhteessa

”Vaikka hän oli juuri kokenut väkivaltaa, ei hän halua jättää tyttöystäväänsä yksin.” (Vikman 2001: 76.)

Nykyisen tai entisen kumppanin tekemää väkivaltaa kokeneista miehistä (16 %) kertoi käyttäneensä myös itse väkivaltaa väkivaltaisissa tilanteissa. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 34.) Ennakkoluulona saattaa olla, että väkivaltainen lesbo joka omaa miehisiä piirteitä, on vahva suhteessa toiseen. (Vikman 2001: 53) Naiset jotka ovat sisäistäneet enemmän negatiivisia uskomuksia heistä itsestään lesboina tai biseksuaaleina saattavat jäädä todennäköisemmin väkivaltaiseen suhteeseen, koska he saattavat hautoa uskomuksia että he ansaitsevat väkivaltaisuuden. (Balsam – Szymanski 2005: 260)

5.5 Väkivallan vaikutukset

Ei ole olemassa sellaista fyysistä väkivaltaa, joka ei satuttaisi myös henkisesti, tai sellaista henkistä väkivaltaa, jolla ei olisi myös ruumiillisia vaikutuksia. (Köngäs 2013: 40) Uhri syyllistää itse itsensä sekä myös tekijä syyllistää hänet. (Vikman 2001:19) Omaa heikkoutta ei haluta myöntää edes itselle. Ajatus siitä että väkivalta tulisi muiden tietoon ahdistaa ja hävettää. Uhri saattaa ajatella suojelevansa läheisiään ja olla kertomatta väkivallasta tai salata sen. (Köngäs 2003: 64)

Yleisimmät vammat olivat mustelmat ja ruhjeet, myös henkiset seuraukset olivat yleisiä. (Heiskanen – Sirén 2006: 64–65) Fyysisten ja psyykkisten vammojen avulla ei voida suoraan päätellä, kuinka vakavaksi uhri koki väkivallan kohteeksi joutumisen. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 50) Uhri kärsii fyysisistä vammoista, pelosta, painajaisista, alhaisesta itsetunnosta, levottomuudesta, masentuneisuudesta, avuttomuudesta, häpeästä, syyllisyydestä, alemmuuden tunteista, yksinäisyydestä ja hänellä saattaa olla itsetuhoisia ajatuksia. (Vikman 2001:25) Väkivallan kokemukset aiheuttavat pelon tunteita ja sen vuoksi transihmiset välttelevät joitakin paikkoja ja kätkevät tai peittävät todellisen sukupuoli-identiteettinsä, mikä rajoittaa heidän oikeuksiaan entisestään. (FRA 2014:2)

5.6 Väkivallan esiintyvyys

Voidaan todeta ettei tähän ryhmään (HBTQ) kohdistunutta väkivaltaa kuitenkaan pysty vertaamaan miesten kohdistamaa väkivaltaa naisiin. (Stenström Lindber 2015: 43) Analyysit parisuhteissa esiintyvistä väkivallasta on hankaloitunut sillä siihen ei sisälly HBTQ-henkilöiden kokemaa parisuhdeväkivaltaa. (Heimer – Tung Hermelin 2009: 73)

Sosiaaliset ongelmat kuten väkivalta ei ole sidottu mitenkään siihen mistä luokasta ihminen tulee. Väkivaltaa ja alkoholiongelmia esiintyy kaikissa yhteiskuntaluokissa. (Vikman 2001: 86–87) Parisuhdeväkivaltaa esiintyy maailmanlaajuisesti, uskonnosta ja kulttuurista riippumatta. Sitä esiintyy myös kaikissa sosiaaliryhmissä. (Krug ym. 2002: 109)

Nykyisin parisuhdeväkivalta on saanut osakseen enemmän median ja yhteiskunnan huomiota, jää suurin osa siitä kuitenkin vielä piiloon. (Köngäs 2013: 64) Kokonaistasolla miesten ja naisten kokeman väkivallan yleisyydessä ei ole eroja. Kansallisista tutkimuksista tiedetään, että poliisille tai muille viranomaisille ilmoitetaan harvoin väkivallasta, eli suuri osa on piilorikollisuutta (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 14; 36)

5.7 Haasteet

Saman sukupuolen lähisuhdeväkivallan ongelmallisuus ei poistu jos sen annetaan pysyä ”moraalisessa kaapissa” kieltämällä ja huomiotta jättämisellä. (Brown 2008: 462) Häpeän, aiheen kielletyn luonteen että pelon vuoksi uhrin eivät halunneet puhua tuntemuksistaan. (Krug ym. 2002: 30) Yleisten tutkimusten ongelmana on pitkään ollut se, että niiden avulla eivät saavuteta varmaa tietoa juuri läheisten toteuttamasta väkivallasta, sillä uhri salaa tapahtuman. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 4) Kun väkivallasta ei uskalleta puhua edes ystäville, tulee uhrin haettua harvoin apua. (Vikman 2001: 2) Suurena ongelma on, että väkivallasta ei puhuta. Usein on kaivattu keskustelukumppania ja jaetuja kokemuksia. Keskustelu ja puhe väkivallasta jotka tapahtuvat homo- ja lesbosuhteissa puuttuu kokonaan yhteiskunnasta. (Vikman 2001: 87)

Vaikka parisuhdeväkivaltaa aiheena on tutkittu paljon ja monipuolisesti, on parisuhdeväkivaltatutkimus perinteisesti keskittynyt heterosuhteissa miesten naisille tekemän väkivallan selvitykseen. Sen sijaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen parisuhteissa esiintyvä väkivalta on usein edelleen yhteiskunnallisissa keskusteluissa tabu. (Köngäs 2013:81) Tutkimustietoa on tarjolla vähän ja Suomessa tällaisia tutkimusta on tehty todella vähän. (Köngäs 2013: 69) Aineistossa käy ilmi, että omaa normista poikkeavaa identiteettiä ei aina haluta tai uskalleta tuoda esille edes viranomaisille. (Köngäs 213: 60)

Usein väkivallasta ilmoitetaan poliisille harvemmin kuin monista omaisuusrikoksista. (Heiskanen – Ruuskanen 2010: 48) Köngäksen tutkimukseen osallistuneet kokivat, että transsukupuolisia sekä muita sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvia ei joko osata kohdata sosiaali- ja terveydenhuollossa tai auttaa, osallistujat kokivat viranomaisten ennakkoluulot niin voimakkaina, että usein jättivät kokonaan hakematta apua. (Köngäs 2013: 67) Tämän tyyppisen väkivallan uhrin (lähisuhde) eivät koskaan parane, jos viranomaiset jatkavat syrjinnän esto suositusten toimeenpanoa vain puoli tosissaan. (Brown 2008) Transvastaajia huolestutti se, ettei tapauksia otettaisi vakavasti, eivätkä he haluaisi ilmaista seksuaalista suuntautumistaan tai sukupuoli-identiteettiään. (FRA 2014: 4)

Rakkauden tunne voi olla myös niin intensiivinen, että vaikka parisuhteessa ilmenee väkivaltaa, sokaistuu uhri siitä huolimatta yhä rakkauden emootiosta. (Köngäs 2013: 55) Oma heikkoutta ei haluta tunnustaa edes itselle ja ajatus siitä että väkivalta tulisi muiden tietoon ahdistaa ja nolottaa. Oma psyykettään suojellakseen väkivallan uhrin usein

myös aliarvioivat väkivallan tekoa tai pyrkivät ehkäisemään sen kokonaan. (Köngäs 2013: 64–65)

6 Pohdinta

6.1 Tulosten pohdinta

Opinnäytetyössämme analysoidut artikkelit on koottu aiemmista tieteellisistä tutkimuksista toimitetuista artikkeleista, pro graduista tai muusta tieteellisestä teoksesta. Niissä kuvailtiin miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen väkivalta näkyy tutkimusten valossa sekä millaisia väkivallan muotoja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen keskuudessa on? Tässä työssä käytetyt artikkelit olivat kansainvälisiä. Ne tulivat Suomesta, Ruotsista, Itävallasta ja Yhdysvalloista. Kolme artikkelia olivat englanninkielisiä, kaksi ruotsinkielisiä ja loput seitsemän suomenkielisiä. Englannin ja ruotsinkielisten aineistojen kääntäminen oli ajoittain haasteellista.

Väkivallasta puhuttaessa korostuu valta sekä kontrolli, varsinkin silloin kun ajatellaan intiimiä väkivaltaa. Väkivalta nähdään usein miehen tekemänä naiselle. Hierarkisoituneena vahvempi käyttää valtaa heikompaan. Usein ajatellaan, että maskuliinisuus oikeuttaa miestä nousemaan valta-asemaan ja kohdistamaan väkivaltaa, jotta miehinen asema säilyy. Väkivaltaa ja rooleja väkivaltaisessa suhteessa ei kuitenkaan voida sitoa sukupuolirooleihin eikä seksuaaliseen suuntautumiseen. Ennakkoluulot ja asenteet intiimiin parisuhdeväkivaltaan liittyen osaltaan aiheuttaa sen, että väkivalta jää piilorikollisuudeksi ja sen jatkuminen niin sanotusti sallitaan yhteiskunnassa.

Syitä väkivallalle on monia sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta ja jokainen väkivaltatapaus on yksilöllinen. Ammattilaisten tuleekin asettua heteronormatiivisuuden ulkopuolelle ja nähdä toiminnan kohde, väkivallan uhri ja/tai tekijä, yksilönä sukupuolesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. Jokaisen ihmisen tulee olla terveydenhuollon ammattilaisten sekä muiden viranomaisten silmissä tasa-arvoisessa asemassa. Tiedon puute usein aiheuttaa tietämättömyydestä johtuvia negatiivisia asenteita sekä niin sanotusti pelkoa jotain enemmistöstä poikkeavaa, erilaisuutta kohtaan. Tiedon puute sekä aiheuttaa ongelmia että estää niiden ehkäisemistä. Koulutuksella sekä omien asenteiden pohtimisilla voidaan vaikuttaa ennakkoluuloihin.

Varsinkin ammattilaisilla tulisi olla kyky ajatella itsensä toisen ihmisen asemaan ja pyrkiä näkemään enemmistöstä poikkeava yksilö samanarvoisena muiden kanssa.

Opinnäytetyötä tehdessä aloimme miettimään tuemmeko heteronormatiivista ajattelumallia kirjoittamalla ”vähemmistöistä”. Enemmistöt käyttävät valta-asemaa laittamalla muut, massasta poikkeavat, vähemmistöön. Tämä ei kuitenkaan ole tarkoitus, vaan tarkoituksena on tuoda yhteiskunnasta ulkopuolelle jääneitä pois näkymättömästä marginaalista, näkyville. Jokainen ihminen on samanlainen ja kuitenkin samalla niin erilainen. Jokainen ihminen on sukupuolesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen kokonaisuus.

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen parisuhteissa asettaa heidät kaksinkertaiseen tai jopa useampaan marginaaliin, mikä tukee ongelman jatkumista. Nykyisessä yhteiskunnassa jokaisella tulisi olla oikeus turvalliseen elämään ilman pelkoa väkivallan eri muodoista. Tuloksissa ilmeni yhdeksi väkivallan syntymiseen vaikuttavaksi tekijäksi suhteen sisällä oleva jännite. Heteronormatiivisessa yhteiskunnassa eläminen luo jo itsessään jännitteitä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen parisuhteisiin. Parisuhteen salaaminen on vielä yleistä, joten samalla salataan myös parisuhteessa tapahtuva väkivalta.

6.2 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimus muotoutuu tuhansista isoista sekä pienistä eettisyyteen liittyvistä kysymyksistä. Kaiken kattavaa aukotonta säännöstöä näihin ei ole, joten tutkijoiden tulee itse tehdä eettisiä valintoja. Eettisiin vaatimuksiin kuuluu rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. Tiedonhankinta-, arviointi- ja tutkimusmenetelmien täytyy olla tieteellisen tutkimuksen vaatimusten mukaisia. Työssä tulee kunnioittaa aiempia tutkimuksia ja tutkijoita. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2009: 24.) Toimintatapoja kuvaillaan muun muassa rehellisyydellä, yleisellä huolellisuudella ja täsmällisyydellä tutkimuksen tekemisessä ja tulosten arvioimisessa. Tiedeyhteisön tunnustamien toimintatapojen käyttöä myötäillään, työssä käytetään hyvää tieteellistä käytäntöä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014, Tuomi – Sarajärvi 2012: 132). Tutkimus toteutetaan avoimesti ja tuloksia julkaishtaessa tulee toimia vastuullisesti. Työssä tulee kunnioittaa tutkijoiden aikaisempia tutkimuksia, viittaukset tehdään tarkasti ja asianmukaisesti eikä asiasisältöä saa väristellä. Koottu aineisto, suunnittelu, toteutus ja raportointi tallennetaan suojattuihin tiedostoihin. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014.) Hoitotieteellisten tutkimusten eettisten

ohjeiden mukaan, tulee kunnioittaa tutkittavia jotka ovat antaneet suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta. Tutkittavien ja heidän läheistensä persoonallisia eroavaisuuksia tulee kunnioittaa ja arvostaa. On huolehtia siitä, että kaikki tutkittavat ovat samanvertaisessa asemassa tutkimuksessa. Täytyy huolehtia tutkimukseen osallistuvien yksityisyydestä ja varmistettava tutkimuksen eettisyys koko sen ajan. Tutkimustoiminnan valvojalle tulee raportoida kaikista mahdollisista virheistä. (Kankkunen – Vehviläinen – Julkunen 2013: 217–218.)

Työssämme olemme toimineet rehellisesti, huolellisesti ja olemme olleet tarkkoja. Aineisto on ollut englannin- sekä ruotsinkielistä ja käännökset on tehty tarkasti ja vääristelemättä alkuperäisiä tuloksia. Käännöstyössä on käytetty apuna MOT sanakirjaa sekä ulkopuolista apua. Tulosten sisällön raportoinnissa on viitattu alkuperäiseen tekijään.

7 Luotettavuuden pohdinta

7.1 Aineiston keruun luotettavuus

Luotettavuutta kirjallisuuskatsauksessa lisää se, että tietokannoissa tehdyt hakuprosessit on kuvattu tarkkaan, lukija pystyy myös itse arvioimaan aineiston keruuta ja sen osuutta. Halutessaan lukija voi toistaa tekemämme haut, jolloin lukija mahdollisesti saa saman lopputuloksen. (Flinkman – Salanterä 2007: 91.) Työssä hakuprosessi on raportoitu sekä kirjallisena sekä kaaviona ja kaikki haut hakusanoineen ovat uusittavissa. Täysin samoihin hakutuloksiin ei välttämättä päästä, sillä sähköisiin tietokantoihin tulee koko ajan lisää materiaalia.

Ammattilaisen apuun turvautuminen lisää tutkimuksen luotettavuutta, hakuja toteutettaessa ja manuaalisella haulla on täydennetty tutkimuksia, jotka ovat mahdollisesti jääneet tietokanta hakujen ulkopuolelle. (Pudas-Tähkä – Axelin 2007: 49) Työmme luotettavuutta lisätäkseen olemme hyödyntäneet kirjallisuuskatsauksessa tietokantahakuja tehtaässä asiantuntijaa, Metropolia ammattikorkeakoulun kirjaston informaation apua. Hausta tekee kattavamman se, että esimerkiksi muiden tutkimusten lähdeluetteloita tai aihepiirin lehtien lähdeluetteloista haettiin manuaalisesti lisähakuja. Lisähakuja tehtiin internet hakukoneen kautta.

Aineistoa seulotaan sisäänotto- ja poissulkukriteerien ja tutkimuksen kannalta arvioidun relevanttiuden mukaan, mikä lisää sen luotettavuutta (Flinkman – Salanterä 2007, 91–92). Arvosteluperusteet on kuvattu työssä selvästi ja johdonmukaisesti tutkittavan ilmiön näkökannalta (Pudas-Tähkä – Axelin 2007, 48). Kirjallisuuskatsauksessamme tutkimuksille laitettiin sisäänotto- ja poissulkukriteerit, niiden ansiosta löydettiin ajallisesti sekä tutkimusasetelmaltaan ja näkökulmaltaan sopivia tutkimuksia.

7.2 Aineiston analyysin luotettavuus

Aineiston eli tutkimustulosten analysointia pidetään vaikeimpana osa-alueena integroidussa kirjallisuuskatsauksessa. Tutkimusten ollessa metodologisesti merkittävästi erilaisia, yhdistelmän tekeminen voi olla vaikeaa. (Flinkman – Salanterä 2007, 95–96.) Työssämme luokitusta ohjasi tulokset, jotka olivat saatu tuloksista, mitkä antoivat vastauksen tutkimuskysymyksiin. Tulokset analysoitiin deduktiivisen sisällön analyysin periaatteita noudattaen. Tuloksista etsittiin samankaltaisuuksia, näistä lauseista tehtiin pelkistykset analyysiin.

7.3 Raportoinnin luotettavuus

Työssämme ei ole käyttäneet plagiointia ja sen tarkistamiseksi on hyödynnetty ”turn it in” järjestelmää. Ohjaava opettaja on ollut kokoajan mukana opinnäytetyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä hyödynnetyt artikkelit ja niistä saadut tulokset on asianmukaisesti taulukoitu (taulukko 2). Pelkistetyt tulokset on havainnollistettu lukijalle selkeällä taulukolla (taulukko 4). Tulosten raportoinnissa on käytetty yläluokkia, jotta lukijan voi halutessaan helposti etsiä tietoa. Lukija voi halutessaan löytää alkuperäislähteen ja etsiä haluamaansa tietoa, he voivat hyödyntää tuloksista löytyviä viittausmerkintöjä.

8 Yhteenveto

Tulosten perusteella voidaan todeta, että sukupuoli ja seksuaalivähemmistöjen väkivallan tutkimisessa on kehitettävää. Kansallisiin kyselytutkimuksiin tulisi saada enemmän näkyvyyttä vähemmistöille, jotta voitaisiin saada luotettavaa ja tutkittua tietoa aiheesta myös Suomessa. Tutkimusten valossa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen väkivalta näyttäätyy asialta, joka tiedostetaan, mutta esimerkiksi sen ehkäisemiseksi ei ole suunniteltu mitään. Väkivallalla on useita eri muotoja, esimerkiksi fyysistä, psyykkistä, taloudellista, seksuaalinen, sosiaalinen ja taloudellinen. Väkivallan kokemus riippuu myös siitä, kuinka uhri itse kokee väkivallan. Jokainen ihminen on erilainen ja kokee asiat eritavalla.

Mustasukkaisuus sekä humalatila olivat syitä väkivallalle. Usein ennen väkivaltaista tekoa suhteessa on jännitteitä, mitkä purkautuvat, kun uhri tai tekijä tai molemmat ovat nauttineet alkoholia ja estot poistuvat. Väkivalta kehittyy pikkuhiljaa ja se on voimistuvaa, alkaa usein sanallisesta nimittelystä ja haukkumisesta tai sosiaalisesta rajaamisesta esimerkiksi kavereiden tai perheenjäsenten tapaamisen rajaamisella. Ajan myötä se voi johtaa fyysiseen väkivaltaan. Kummatkin suhteen osapuolet ovat kykeneväisiä väkivaltaan. Ulkopuolisen silmiin saman sukupuolen pariskunnat näyttävät yhdenvertaisilta, jolloin emme miellä kumpaakaan suhteen osapuolta heikommaksi. Toisin on naisten ja miesten välisessä suhteessa, jossa miellämme parisuhdeväkivallan tapahtuvan miehen toimesta ja naisen olevan uhri. Uhrin saavat fyysisiä ja psyykkisiä vammoja, joista eivät uskalla välttämättä kertoa edes kavereilleen, sillä häpeän tunne on suuri. Uhri saattaa ajatella, että on ansainnut väkivaltaa tai että hän on provosoinut tilannetta niin että se johti kumppanin väkivaltaiseen käytökseen. Tulevaisuuden haasteina on saada nämä seksuaali- ja sukupuoli vähemmistö ihmiset ketkä ovat väkivallan uhreja puhumaan asiasta ja muuttamaan yhteiskunnan käsitystä asiasta. Suomessa tutkimuksia aiheeseen liittyen ei ole tehty, joten tutkittua relevanttia tietoa aiheesta ei ole. Vertaistukea ei ole saatavilla väkivaltaa kokeneille seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille.

Tuloksista nousi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen väkivallan haasteeksi sen näkyväisyys. Olisiko mahdollista kartoittaa tutkimuksilla heidän yhteisössään tapahtuvaa väkivaltaa? Olisiko keinoja, jolla saataisiin vertaistukea väkivaltaa kokeneille seksuaali- ja sukupuoli vähemmistöille. Myös tutkitun tiedon puute nousi esille yhtenä haasteena, voisiko kansallisiin kyselyihin ja tutkimuksiin lisätä kysymyksiä seksuaalisesta suuntautumisesta?

Lähteet

Alexa Martin-Storey 2013. Prevalence of dating violence and sexual minority Youth: Variation across Gender, Sexual minority identity and gender of sexual partners. *J Youth Adolescence* (2015) 44. 211–224.

Balsam, Kimberly - Szymanski, Dawn 2005. "Relationship Quality and Domestic Violence in Women's Same-Sex Relationships: The Role of Minority Stress". *J Psychology of Women Quarterly*, 29. 258–269.

Carrie Brown 2008. Genre-Role Implications on same-sex Intimate partner abuse. *J Fam Viol* (2008) 23. 457-462.

Etienne Krug - Linda Dahlberg - James Mercy - Anthony Zwi - Rafael Lozano toim. *Väkivalta ja terveys maailmassa – WHO:n raportti*. 2002. Verkkojulkaisu. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/42495/6/9529608993_fin.pdf. Luettu 3.1.2016.

Flinkman, M - Salanterä, S 2007. Integroitu katsaus-eri metodeilla tehdyn tutkimuksen yhdistäminen katsauksessa. Teoksessa Johansson, K - Axelin, A - Stolt, M - Ääri, R-L (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisu. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007. 84–100.

FRA – European Union Agency for Fundamental Rights. 2014. *Violence against women: an EU-wide survey*. http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results_en.pdf. Luettu 19.3.2016.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2007. *Tutki ja kirjoita*. Keuruu: Ota-van kirjapaino Oy. 24.

Johansson, K. 2007. Kirjallisuuskatsaukset - huomio systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen. Teoksessa Johansson, K - Axelin, A - Stolt, M - Ääri, R-L (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisu. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007. 3–9.

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. Painos. Helsinki: Sanoma Pro. 217–218.

Katie Edwards - Kateryna Sylaska - Johanna Barry - Mary Moynihan – Victoria Banyard - Ellen Cohn - Wendy Walsh – Sally Ward 2015. Physical dating violence, sexual violence and unwanted pursuit victimization: A comparison of incidencial rates among sexual minority and hetreosexual college student. Journal of interpersonal violence (2015)30. 580–600.

Kyngäs, Helvi – Vanhanen, Liisa 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede 11 (1). 3–11.

Köngäs, Anne 2013. Verkkodokumentti. Mustelmia sateenkaaressa. Narratiivinen tutkimus transsukupuolisen parisuhdeväkivaltakokemuksista. Pro gradu-tutkielma. Lapin yliopisto.

Laaksonen, M - Kuusisto-Niemi, S - Saranto, K. 2010. Sosiaalityön tiedonhallinnan tutkimus-kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä. Tieteelliset artikkelit. Finnish Journal of eHealth and eWelfare 2 (1). 26–32.

Maria Sumia - Hanna Savioja - Nina Lindberg - Timo Holttinen - Riittakerttu Kaltiala-Heino. Lääkärilehti 2015. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten mielenterveys. Verkkojulkaisu <http://www.fimnet.fi.ezproxy.metropolia.fi/cgi-cug/brs/artikkeli.cgi?docn=000043183> . Luettu 3.1.2016.

Markku Heiskanen - Elina Ruuskanen 2010. Verkkojulkaisu. Tuhansien iskujen maa. http://www.heuni.fi/material/attachments/heuni/reports/6KHnLcUwR/Full_report_66.pdf. Luettu 9.2.2016.

Minna Piispa - Markku Heiskanen - Juha Kääriäinen - Reino Sirén 2005. Verkkojulkaisu. Naisiin kohdistunut väkivalta. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 225. Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipoliitiikan Instituutti (HEUNI). Publication Series No. 5.

[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/tutkimuksi-
asarja/qxNJT0ej1/225_Piispa_Heiskanen_Kaariainen_Siren_2006.pdf](http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/tutkimuksi-
asarja/qxNJT0ej1/225_Piispa_Heiskanen_Kaariainen_Siren_2006.pdf). Luettu 9.2.2016.

Pudas-Tähkä, S-M - Axelin, A 2007. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen aiheen rajaus, hakutermit ja abstraktien arviointi. Teoksessa Johansson, K - Axelin, A - Stolt, M -

Ääri, R-L (toim.) Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007. 46–57.

Salminen, A 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja. Julkisjohtaminen 4. Vaasa. 6–8.

Seta Ry 2016. Seksuaalinen suuntautuminen. Verkkojulkaisu. <http://seta.fi/seksuaalinen-suuntautuminen/>. Luettu 19.3.2016.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2014. Edistä, ehkäise, vaikuta – Seksuaali- ja lisääntymis-terveyden toimintaohjelma 2014–2020. Toim. Klemetti, Reija ja Raussi-Lehto, Eija. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 152–154.

Transtukipiste 2016. HLBTIQ-sanasto, päivitetty 2013. Verkkojulkaisu. <http://transtukipiste.fi/hlbtqi-sanasto/>. Luettu 12.3.2016.

Tuomi, J - Sarajärvi, A 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 9. uudistettu painos. Hansaprint Oy. Vantaa. 123–132.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014. Verkkodokumentti. Hyvä tieteellinen käytäntö. <http://www.tenk.fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto>. Luettu 19.3.2016.

Vikman, Mari 2001. Verkkodokumentti. Väkivaltaa rakkauden varjolla, parisuhdeväkivalta homo- ja lesbosuhteissa. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto.

Väestöliitto 2016. Väkivallan yleisyys. Verkkojulkaisu. http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhteesta/parisuhdevakivalta/vakivallan-yleisyys/. Luettu 3.1.2016.

Väestöliitto 2016. Seksuaalisuus. Verkkojulkaisu. <http://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/>. Luettu 12.3.2016.

Taulukko 2. Kirjallisuuskatsauksessa analysoidut artikkelit (n=11)

Tutkimuksen tekijä, nimi ja vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Kohderyhmä, otos	Aineiston keruu ja analysointi	Päätulokset
Brown Genre-Role Implications on same-sex Intimate partner abuse 2008, USA J Fam Viol. 2008	Tuoda tietoisuuteen Sukupuoli roolien vaikutus samaa sukupuolta olevien lähisuhde väkivallassa.	-	Asiantuntija artikkeli	Samanaikainen lähisuhdeväkivallan ongelma ei mene pois jos sen sallitaan säilyvän välttelemällä ja kieltämällä se.
Edwards - Sylaska - Barry – Moynihan –Banyard - Cohn - Walsh –Ward. Physical dating violence, sexual violence and unwanted pursuit victimization: A comparison of incidencial rates among sexual minority and hererosexual college student 2014, USA Journal of interpersonal violence. 2015,	Tämän tutkimuksen tarkoitus oli arvioida 6kk ajalta välikohtauksien määriä aiheista seksuaalinen väkivalta, fyysinen väkivalta ja epätoivottu tavoitteleminen (stalkkaus).	6472 yliopisto opiskelijaa Ikkajakaumalla 18–24	Haastattelu	Seksuaalista väkivaltaa, fyysistä väkivaltaa ja epätoivottua tavoittelemista (stalkkaus) tapahtuu paljon vähemmistöissä sekä yleisesti kaikkien oppilaiden keskuudessa.
Markku Heiskanen - Elina Ruuskanen, Tuhansien iskujen maa 2010, Suomi	Raportissa tarkastellaan miehiin kohdistunutta väkivaltaa Suomessa	Otos käsitti 7 171 henkilöä. 15–74-vuotiaat. Miehiä sekä naisia.	Haastattelu	Miehistä 55 prosenttia oli joutunut väkivallan tai uhkailun kohteeksi. Miehiin kohdistunut seksuaalinen väkivalta oli harvinaista.
Minna Piispa - Markku Heiskanen - Juha Kääriäinen - Reino Sirén, Naisiin kohdistunut väkivalta 2005 2006, Suomi	Tavoitteena on selvittää onko miesten naisille tekemässä väkivallassa tapahtunut muutosta vuosien 1997 ja 2005 tutkimusten tuloksissa, ja jos on, mihin väkivallan muotoihin ja väestöryhmiin muutos kohdistuu.	Naisia N 4 464	Haastattelu	Kansallisen uhritutkimuksen mukaan naisiin kohdistuva perheväkivalta (kaikkien perheenjäsenten tekemä väkivalta) on vähentynyt tuntuvasti vuosien 1997 ja 2003 välillä.

<p>Kimberly F. Balsam Dawn M. Szymanski RELATIONSHIP QUALITY AND DOMESTIC VIOLENCE IN WOMEN'S SAME-SEX RELATIONSHIPS: THE ROLE OF MINORITY STRESS 2005, USA</p>	<p>Kuvata naisten välisissä suhteissa tapahtuvaa väkivaltaa ja vähemmistö stressiä.</p>	<p>272 pääasiassa amerikkalaista lesbo ja binaista iältään 18-66v.</p>		<p>Naiset joilla oli negatiivisia uskomuksia itsestään saattavat jäädä todennäköisemmin väkivaltaiseen suhteeseen.</p>
<p>FRA – EUROOPAN UNIONIN PERUS-OIKEUSVIRASTO Transihmisenä Euroopan unionissa Vertaileva analyysi EU:n HLBT-tutkimuksen tuloksista. 2014, Itävalta</p>	<p>Kyseessä on tähän mennessä laajin empirinen tutkimustietoaaineisto, joka antaa tietoa transihmisten kokemuksista eri elämänaloilla.</p>	<p>6 579 itsensä tutkimuksessa transihmiseksi ilmoittaneen vastaajan ("transvas-taaja") elämäkokemuksia</p>	<p>Vertaileva analyysi</p>	<p>Transihmisten perusoikeuksia loukataan toistuvasti: syrjintä, väkivalta ja ahdistelu kohdistuvat kaikki hie-man voimakkaammin transihmisiin kuin samaan kyselyyn vastanneisiin esboihin, homoihin tai biseksuaaleihin.</p>
<p>toim. Etienne G. Krug, Linda L. Dahlberg, James A. Mercy, Anthony B. Zwi ja Rafael Lozano Väkivalta ja terveys maailmassa – WHO:n raportti. Geneve 2002</p>	<p>Tämä julkaisu, joka on ensimmäinen ongelman kaikkia puolia koko maailman mittassa käsittelevä raportti, tuo esille väkivallan seuraukset: yli 1,6 miljoonaa menetettyä ihmishenkeä joka vuosi ja vielä paljon useampia erilaisia, vaikkakaan ei aina havaittavissa olevia, vammoja saaneita.</p>	<p>Raportti on syntynyt yli 160 asiantuntijan yhteistyönä, pienen toimituskunnan kokoamana. Kaikkien WHO-alueiden edustajista ja WHO:n työntekijöistä koostuva neuvonantajaryhmä tarjosi apua toimituskunnalle raportin kirjoittamisen eri vaiheissa.</p>		<p>Monissa maissa puuttuu tietoa seksuaalisen väkivallan eri puolista. Siksi tarvitaan kipeästi monipuolista tutkimusta. Yhtä tärkeää on väkivaltaan puuttuminen. Ohjelmia on kehitetty monenlaisia. Ensisijaista on ehkäistä ennalta sekä naisiin että miehiin suuntautuvaa seksuaalista väkivaltaa, tukea uhreja, tehostaa raiskaajien kiinnijäämistä ja rankaisemista sekä muuttaa sosiaalisia normeja ja parantaa naisten asemaa.</p>
<p>Anne Köngäs. Mustelmia sateenkaareissa. Narratiivinen tutkimus transsukupuolisen parisuhdeväkivaltakokemuksista. Pro Gradu. 2013. Suomi</p>	<p>Transsukupuolisten parisuhdeväkivaltakokemukset.</p>	<p>Aineisto koostui neljän eri transsukupuolisen henkilön kirjoittamista väkival-lankokemuksista.</p>	<p>Narratiivinen tutkimus. Analysoitiin sisällönanalyysia mukailleen.</p>	<p>Yhteiskunnassa vallitsevien cis- ja heteronormatiivisuuden ja sukupuolikäsitysten vaikutukset transsukupuolisten parisuhdeväkivallan kokemuksiin.</p>

<p>Vikman mari. Väkivaltaa rakkauden rajoilla, parisuhdeväkivalta homo- ja lesbosuhteissa. Pro Grdu. 2001. Suomi</p>	<p>Parisuhdeväkivalta homo- ja lesbosuhteissa. Tarkoituksena selvittää milaista väkivaltaa on ja miten väkivaltaa kohdanneet ovat selvinneet.</p>	<p>Aineisto koostuu neljästä tarinasta, jotka saatu kirjoituspyynnöllä. 3 naista ja 1 mies seksusali vähemmistöstä.</p>	<p>Narratiivinen tutkimus. Aineisto analysoitu Labovin juonirakente analyysillä sekä kolmella eri lukuavalla.</p>	<p>Yhteiskunnasta puuttuu keskustelu ja puhe liittyen homo- ja lesbosuhteissa tapahtuvasta väkivallasta. Auttamisorganisaatioiden kehittäminen.</p>
<p>Gun Heimer, Ann-Marie Tung Hermelin Våld i samkönade relationer – en kunskaps- och forskningsöversikt 2009, Ruotsi</p>	<p>Tarkoituksena on auttaa lisäämään tietoisuutta väkivalta samaa sukupuolta olevien suhteissa.</p>	<p>Julkaistut tutkimukset 2000-luvulla.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus.</p>	<p>HBTQ tyhmään kohdistettua väkivaltaa ei pystytä vertaamaan heterosuhteissa tapahtuvaan väkivaltaan.</p>
<p>Lisa Stenström Lindber En osynlig självklarhet En diskursanalys av våld i nära relationer utifrån ett hbtq-perspektiv 2015, Ruotsi</p>	<p>Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia, kuinka Ruotsin osalta lähisuhdeväkivalta vaikuttaa LBTQ ihmisiin, jotka ovat joutuneet kokemaan parisuhdeväkivallan.</p>	<p>Kansallisen strategia naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan ja kunniaan liittyvän väkivallan ja sorron vuodesta 2015.</p>	<p>Kirjallisuus katsaus. Diskurssi-analyysi käyttäen diskurssiteoriaan menetelmänä.</p>	<p>Heteronormatiivien analyysi parisuhteissa esiintyvistä väkivalta on hankaloitunut, koska siihen ei sisälly hbtq-henkilöiden kokemaa parisuhdeväkivaltaa.</p>

Taulukko 5. Artikkeleiden pelkistys

Syytä väkivallalle	"...taipumus aggressiiviseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen..."	Kehittynyt käyttäytymismalli sekä persoonan vaikutus toimintaan
	"...käyttäytymiseen vaikuttavat tekijät koostuvat biologisista, psykologisista ja käyttäytymiseen liittyvistä..."	Yksilölliset tekijät
	"...kaupunkialueilla asuvien poikien todennäköisyys sekaantua..."	Yhteisölliset tekijät
	"...parantaa itseluottamusta..."	Alhainen itseluottamus
	"...turhautuminen ja viha purkautuvat..."	Ongelmat tunteiden käsittelyssä
Väkivallan kehittyminen	"...juuret ovat biologisia, psykologisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä..."	Väkivallan juuret tulevat usein ennen kyseistä parisuhdetta
Väkivallan muotoja	"...läimäyttäminen, lyöminen, potkiminen ja hakaaminen."	Fyysinen pahoinpity
	"...pelottelu, jatkuva vähättely ja nöyryyttäminen."	Psyykkistä väkivaltaa
	"...eristäminen perheestään ja ystävistään, heidän liikkumisensa valvominen..."	Sosiaalista väkivaltaa, voimakasta vapauden kontrollointia
	"Sukupuoliyhteyden pakottaminen ja muut seksuaaliset pakottamisen muodot."	Seksuaalista ja intiimialueille kohdistuvaa väkivaltaa
	"...parisuhteessa esiintyy usein rinnakkain useita väkivallan muotoja."	Samanaikaisesti käytössä monta väkivallan muotoa
Roolit väkivaltaisessa suhteessa		
Väkivallan vaikutukset	"...kustannukset terveydenhuollon ja oikeuslaitoksien menoina, töissä poissaoloina..."	Taloudellinen vaikutus yksilöön ja yhteiskuntaan
	"...väkivallan uhreilla on elämänsä aikana enemmän terveysongelmia..."	Uhka yksilön terveydelle
	"...kuolemaan johtaneista väkivaltatapauksista."	Väkivalta voi johtaa kuolemaan
	"...kärsivät useammin masennuksesta, ahdistuneisuudesta ja pelosta."	Vaikutus mielenterveyteen
Väkivallan esiintyvyys	"...esiintyy kaikissa maissa, uskonnosta ja kulttuurista riippumatta."	Esiintyy maailmanlaajuisesti
	"Monien kohdalla ei ollut kyse yksittäisestä tapahtumasta, vaan jatkuvasta käyttäytymismallista."	Usein jatkuvaa
Haasteet	"...haluttomia puhumaan kokemuksistaan sekä häpeä, aiheen kielletyn luonteen että pelon vuoksi."	Uhrien vaikeneminen
	"...väkivaltaisia mielikuvia, normeja ja arvoja edistävä väline on media."	Median negatiivinen vaikutus

Syytä väkivallalle	"... vahva ristiriita sisäisen sukupuolikokemuksensa ja ruumiillisten piirteidensä..."	Ristiriitaiset tunteet minäkuvassa
	"... lisäksi pariskuntaan kohdistuu paineita naimisiin menosta ja perheen perustamisesta."	Painostus, stressin lisääntyminen
Väkivallan kehittyminen		
Väkivallan muotoja	"... ei ole olemassa vain yhtä ainoaa totuutta transsukupuolisten kokemasta väkivallasta..."	Väkivalta on moninaista ja yksilöllistä
	"Väkivallalla on monet kasvot, eikä väkivaltaa voi määrittää vain tietynlaiseksi..."	Väkivallan muodot vaihtelevat
	"Jotkut ihmiset aiheuttavat tarkoituksellisesti vahinkoa toisille eivätkä kulttuuristen taustojen ja uskomusten mukaan miellä tekojaan väkivaltaisiksi."	Voi olla kulttuurisidonnaista
	"... määrittävät väkivallan usein nimenomaan fyysiseksi väkivallaksi."	Fyysinen väkivalta määritellään usein ainoaksi väkivallaksi
	"... voi ilmetä esimerkiksi alistamisena, nöyryyttämisenä, pilkkaamisena..."	Henkistä väkivaltaa
	"... suhteista eristäminen ja sosiaalisten suhteiden kontrolloinnin."	Sosiaalista väkivaltaa
	"... uskonnollisuuden halventaminen tai pakottaminen noudattamaan jonkin uskonnon sääntöjä..."	Hengellistä väkivaltaa
	"... kiristys, kavallus ja varallisuuden kontrollointi..."	Taloudellista väkivaltaa
	"... seksiin pakottaminen ja painostaminen..."	Seksuaalista väkivaltaa
	"Erektio kun on myös saatavissa ihan fyysisellä hankauksella."	Raiskaus
	"... seksiin pakottamisen ohella aineistosta nousee tämän tästä esille myös seksiin ja erilaisiin seksuaalisiin tekoihin painostaminen..."	Seksiin ja intiimialueelle kohdistuva väkivalta on yleinen muoto
	"Väkivalta voi olla myös piilevää..."	Uhka väkivallasta
Roolit väkivaltaisessa suhteessa	"Olen syntymästä asti saanut kokea eritasoista väkivaltaa..."	Uhriutumisen voi tapahtua jo ennen parisuhdetta
	"... näin siinä käy kun alkaa leikkiä tyttöä ja lihakoida poikia..."	Uhrin syyttäminen väkivallasta
Väkivallan vaikutukset	"... uhkan ilmapiiri saa väkivallan uhrin jo ennalta muokkaamaan omaa käytöstään väkivallan tekijää miellyttäväksi..."	Pelosta johtuva muutos käyttäytymisessä
	"... tärkeää ymmärtää, että fyysinen- ja seksuaalinen väkivalta ovat aina myös henkistä..."	Vaikuttaa kokonaisuuteen
	"... vaikea mieltää sellaista fyysistä väkivaltaa, joka ei satuttaisi henkisesti..."	Fyysinen väkivalta vaikuttaa emotionaalisesti
	"... tai sellaista henkistä väkivaltaa, jolla ei olisi myös ruumiillisia vaikutuksia."	Psyykinen väkivalta voi aiheuttaa esim. stressireaktion elimistössä

	"... uhri tiedostaa tulleensa kaltoinkohdelluksi, saattaa hän hakea väkivallalle oikeutusta omasta itsestään..."	Syällisyyden tunne
	"... tapahtuneen henkilökohtaisuuden ja siihen liittyvän häpeän tunteen vuoksi."	Aiheuttaa henkilökohtaisen kriisin
	"... ahdistaa ja hävettää."	Ahdistuneisuus ja häpeä
	"... häpeän tunne on niin voimakas, että se esti jopa hakeutumasta hoitoon..."	Uhka terveydelle
Väkivallan esiintyvyys	"... pysyy suurin osa siitä piilossa..."	Väkivalta on usein näkymätöntä
Haasteet	"... parisuhdeväkivaltatutkimus perinteisesti keskittynyt vahvasti heterosuhteissa miesten naisille tekemän..."	Tutkimussuunnat kohdistuvat enemmistöön
	"... on vaikea määritellä sitä, mikä on väkivaltaa. Me elämme väkivaltiossa, koko tämä yhteiskunta on väkivaltaa."	Käsitteiden määrittely vaikeaa ja yksilöiden omat kokemukset
	"Rakkauden tunne voi olla myös niin voimakas, että vaikka parisuhteessa ilmenee väkivaltaa, soikaistuu uhri..."	Rakkaus tekijää kohtaan voi soikaista
	"Omaa heikkoutta ei haluta myöntää..."	Itsensä vähättely
	"... väkivallan uhrit usein myös vähättelevät väkivallan tekoa..."	Teon vähättely
	"Transsukupuolisten parisuhdeväkivaltaa kokeiden sijoittuminen kaksinkertaiseen tai vielä moninkertaiseen marginaaliin aiheuttaa monia ongelmia..."	Luokittelu aiheuttaa syrjintää
	"Näkymättömyyden ongelma korostuu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajilla, joiden ulkonäöstä ei voi päätellä..."	Viranomaisilla on oltava kyky ajatella heteronormatiivisuuden yli
	"... on tullut ilmi, omaa normista poikkeavaa identiteettiä ei aina haluta tai uskalleta tuoda esille..."	Salaaminen tukee väkivallan jatkumista
	"... esille tuli kerta toisensa jälkeen kokemukset eri viranomaisten asenteista ja ennakkoluuloista..."	Ammattilaisten asenteet ja tiedon puute
	"... parisuhdeväkivallasta ilmoittamatta jättämisen yksi suurimmista syistä näyttäisi olevan oma, sukupuolinormeja rikkova identiteetti..."	Yhteiskunnan normeja rikkovasta identiteetistä johtuva salaaminen
	"... kertojat kokivat viranomaisten ennakkoluulot heitä kohtaan niin voimakkaina, että jättivät kokonaan hakematta apua."	Avun tarvitsijan ja avun antajan asenteet
	"... pääsääntöisesti jääneet syrjään sukupuoleen liittyvistä ihmisoikeuskeskusteluista..."	Vähemmistöjen oikeuksien unohtaminen ja syrjäyttäminen
	"... tutkimustietoa on tarjolla todella vähän..."	Tiedon puute aiheuttaa ongelmia ja estää niiden ehkäisyä

Sytä väkivallalle	"...vahva ristiriita sisäisen sukupuolikokemuksensa ja ruumiillisten piirteidensä..."	Ristiriitaiset tunteet minäkuvassa
	"...lisäksi pariskuntaan kohdistuu paineita naimisiin menosta ja perheen perustamisesta."	Painostus, stressin lisääntyminen
Väkivallan kehittyminen		
Väkivallan muotoja	"...ei ole olemassa vain yhtä ainoa totuutta transsukupuolisten kokemasta väkivallasta..."	Väkivalta on moninaista ja yksilöllistä
	"Väkivallalla on monet kasvot, eikä väkivaltaa voi määrittää vain tietynlaiseksi..."	Väkivallan muodot vaihtelevat
	"Jotkut ihmiset aiheuttavat tarkoituksellisesti vahinkoa toisille eivätkä kulttuuristen taustojen ja uskomusten mukaan miellä tekojaan väkivaltaisiksi."	Voi olla kulttuurisidonnaista
	"...määrittävät väkivallan usein nimenomaan fyysiseksi väkivallaksi."	Fyysinen väkivalta määritellään usein ainoaksi väkivallaksi
	"...voi ilmetä esimerkiksi alistamisena, nöyryyttämisenä, pilkkaamisena..."	Henkistä väkivaltaa
	"...suhteista eristäminen ja sosiaalisten suhteiden kontrolloinnin."	Sosiaalista väkivaltaa
	"...uskonnollisuuden halventaminen tai pakottaminen noudattamaan jonkin uskonnon sääntöjä..."	Hengellistä väkivaltaa
	"...kiristys, kavallus ja varallisuuden kontrollointi..."	Taloudellista väkivaltaa
	"...seksiin pakottaminen ja painostaminen..."	Seksuaalista väkivaltaa
	"Erektio kun on myös saatavissa ihan fyysisellä hankauksella."	Raiskaus
	"...seksiin pakottamisen ohella aineistosta nousee tämän tästä esille myös seksiin ja erilaisiin seksuaalisiin tekoihin painostaminen..."	Seksiin ja intiimialueelle kohdistuva väkivalta on yleinen muoto
	"Väkivalta voi olla myös piilevää..."	Uhka väkivallasta
Roolit väkivaltaisessa suhteessa	"Olen syntymästä asti saanut kokea eritasoista väkivaltaa..."	Uhriutumisen voi tapahtua jo ennen parisuhdetta
	"... näin siinä käy kun alkaa leikkiä tyttöä ja lihakkoida poikia..."	Uhrin syyttäminen väkivallasta
Väkivallan vaikutukset	"...uhkan ilmapiiri saa väkivallan uhrin jo ennalta muokkaamaan omaa käytöstään väkivallan tekijää miellyttäväksi..."	Pelosta johtuva muutos käyttäytymisessä
	"...tärkeää ymmärtää, että fyysinen- ja seksuaalinen väkivalta ovat aina myös henkistä..."	Vaikuttaa kokonaisuuteen
	"...vaikea mieltää sellaista fyysistä väkivaltaa, joka ei satuttaisi henkisesti..."	Fyysinen väkivalta vaikuttaa emotionaalisesti
	"...tai sellaista henkistä väkivaltaa, jolla ei olisi myös ruumiillisia vaikutuksia."	Psyykinen väkivalta voi aiheuttaa esim. stressireaktion elimistössä
	"...uhri tiedostaa tulleensa kaltoinkohdeksi, saattaa hän hakea väkivallalle oikeutusta omasta itsestään..."	Syällisyyden tunne
	"...tapahtuneen henkilökohtaisuuden ja siihen liittyvän häpeän tunteen vuoksi."	Aiheuttaa henkilökohtaisen kriisin
	"...ahdistaa ja hävettää."	Ahdistuneisuus ja häpeä

	"...häpeän tunne on niin voimakas, että se esti jopa hakeutumasta hoitoon..."	Uhka terveydelle
Väkivallan esiintyvyys	"...pysyy suurin osa siitä piilossa..."	Väkivalta on usein näkymätöntä
Haasteet	"...parisuhdeväkivaltatutkimus perinteisesti keskittynyt vahvasti heterosuhteissa miesten naisille tekemän..."	Tutkimussuunnat kohdistuvat enemmistöön
	"...on vaikea määrittellä sitä, mikä on väkivaltaa. Me elämme väkivaltiossa, koko tämä yhteiskunta on väkivaltaa."	Käsitteiden määrittely vaikeaa ja yksilöiden omat kokemukset
	"Rakkauden tunne voi olla myös niin voimakas, että vaikka parisuhteessa ilmenee väkivaltaa, soikaistuu uhri..."	Rakkaus tekijää kohtaan voi soikaista
	"Omaa heikkoutta ei haluta myöntää..."	Itsensä vähättely
	"...väkivallan uhrin usein myös vähättelevät väkivallan tekoa..."	Teon vähättely
	"Transsukupuolisten parisuhdeväkivaltaa kokeiden sijoittuminen kaksinkertaiseen tai vielä moninkertaiseen marginaaliin aiheuttaa monia ongelmia..."	Luokittelu aiheuttaa syrjintää
	"Näkymättömyyden ongelma korostuu seksuaalija sukupuolivähemmistöjen edustajilla, joiden ulkonäöstä ei voi päätellä..."	Viranomaisilla on oltava kyky ajatella heteronormatiivisuuden yli
	"...on tullut ilmi, omaa normista poikkeavaa identiteettiä ei aina haluta tai uskalleta tuoda esille..."	Salaaminen tukee väkivallan jatkumista
	"...esille tuli kerta toisensa jälkeen kokemukset eri viranomaisten asenteista ja ennakkoluuloista..."	Ammattilaisten asenteet ja tiedon puute
	"...parisuhdeväkivallasta ilmoittamatta jättämisen yksi suurimmista syistä näyttäisi olevan oma, sukupuoliinormeja rikkova identiteetti..."	Yhteiskunnan normeja rikkovasta identiteetistä johtuva salaaminen
	"...kertojat kokivat viranomaisten ennakkoluuloja kohtaan niin voimakkaina, että jättivät kokonaan hakematta apua."	Avun tarvitsijan ja avun antajan asenteet
	"...pääsääntöisesti jääneet syrjään sukupuoleen liittyvistä ihmisoikeuskeskusteluista..."	Vähemmistöjen oikeuksien unohtaminen ja syrjäyttäminen
"...tutkimustietoa on tarjolla todella vähän..."	Tiedon puute aiheuttaa ongelmia ja estää niiden ehkäisyä	

Sytä väkivalle	"Homo- ja lesbosuhteissa ilmenee paljon mustasukkaisuutta..."	Mustasukkaisuus
	"...tarkoituksena on vahingoittaa yksilöä..."	Valta-aseman tavoittelu
	"Moniin tarinoiden parisuhteisiin liittyy mustasukkaisuutta."	Ongelmat luottamuksessa
	"Halutaan omistaa toinen kokonaan."	Omistushalu
	"...ei ollut koskaan muulloin kuin humalassa."	Humalatilat
	"Alkoholin tai huumeiden käyttö saattaa olla oire..."	Tarvitaan usein parisuhdeongelma
	"...lesboilla, jotka käyttävät väkivaltaa, on taustalla väkivaltainen lapsuus."	Opittu käyttäytymismalli
	"Kontrolloidaan toista ja rajoitetaan..."	Tarve kontrolloida kumppania
Väkivallan kehittyminen	"...kasvaa vähitellen, ollen aluksi emotionaalista ja sanallista ja kasvaen vähitellen fyysiseksi."	Voimistuvaa
	"Ensin tulee syytelyä ja sitten tulee lyöminen..."	Sanallisesta fyysiseksi
	"Tarvitaan jokin laukaiseva tekijä..."	Alkamiseen tarvitaan ärsyke
	"Väkivalta ei ilmennyt kuin salama kirkkaalta taivaalta, vaan se lähti liikkeelle pikku hiljaa."	Kehittyy pikku hiljaa
	"...tutkimukset ovat osoittaneet, että väkivalta ilmenee harvoin yllättäen."	Ilmenee uhka väkivallasta
	"...vähitellen jännite alkaa kasvaa ja ilmenee fyysistä väkivaltaa."	Alkaa jännitteestä
Väkivallan muotoja	"Väkivallalla on monet kasvot, eikä ole olemassa yhtä oikeaa..."	Monimuotoista
	"...voi olla esim. potkimista, tönimistä ja lyömistä."	Fyysistä väkivaltaa
	"...voi olla sanallista tai sanatonta."	Henkistä väkivaltaa
	"...voi olla nöyryyttämistä ja halventamista, huoraksi haukkumista sekä ruumiinosien arviointia... seksuaalista pakottamista..."	Seksuaalista väkivaltaa
	"...voi olla latenttia eli piilevää."	Uhka väkivallasta
	"...on se, minkä kohde kokee vahingolliseksi tai loukkaavaksi."	Luokitellaan kokemuksen mukaan
	"...jaksottaisuus antaa yhden selityksen sille, miksi ihmiset jäävät väkivaltaiseen suhteeseen."	Jaksottaista
	"...seksi näytteli vahvaa osaa väkivallan esiintyessä lesbojen välillä."	Raiskaus
Roolit väkivaltaisessa suhteessa	"...ensin homoina ja lesboina ja sitten väkivallan uhreina tai tekijöinä."	Rajataan yhteiskunnassa marginaaliin
	"Feminiinisyyteen ei kuulu tai sovi väkivaltainen käyttäytyminen."	Yhteiskunnan asettama rooli naiselle
	"väkivalta on olennainen osa maskuliinisuutta..."	Yhteiskunnan asettama rooli miehelle

	"...ennakkoluulona saattaa olla, että väkivaltainen lesbo omaa maskuliinisia piirteitä ja on vahva suhteessa toiseen."	Ennakkoluulot rooleista poikkeava todellisuudessa
	"Toinen on saattanut myöntää, että hän on homo tai lesbo, mutta toinen saattaa olla vielä epävarma..."	Identiteettikehitys voi olla eri vaiheissa suhteessa
	"...vastaavat väkivaltaan väkivallalla."	Ei suostuta uhritumaan
	"Vaikka hän on juuri kokenut väkivaltaa, hän ei halua jättää tyttöystäväänsä yksi."	Kohde säälii tekijää
Väkivallan vaikutukset	"...on muuttanut heitä ihmisenä monella tapaa."	Muutos kokonaisuudessa
	"Uhri syyllistää itse itsensä ja myös tekijä syyllistää hänet."	Syyllisyyden tunne
	"...puhuvat syyllisyydestä, he puhuvat myös häpeästä."	Häpeän tunne
	"...kuvaavat ahdistusta, kuinka se vähitellen kasvaa."	Ahdistuneisuus
	"...uhrin elintila supistuu äärimmilleen."	Elintila kaventuu
	"Kodista muodostuu pelon ja ahdistuksen paikka..."	Turvallisen ympäristön menetys
	"Väkivallalla on aina kauaskantoiset vaikutukset..."	Vaikuttaa tulevaisuuteen
	"Uhri kärsii fyysisistä vammoista, pelosta, painajaisista, alhaisesta itsetunnosta, masentuneisuudesta, yksinäisyydestä..."	Vaikuttaa fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti
	"Pitkään jatkunut väkivalta saattaa traumatisoida."	Voi traumatisoida
	"Pelkään äkkinäisiä liikkeitä jotenkin alitajuntaisesti."	Pelon kanssa eläminen
Väkivallan esiintyvyys	"...väkivalta kietoutuu arkipäivään, työhön, kotiin, vapaa-aikaan, seksuaalisuuteen..."	Esiintyy kaikilla elämän osa-alueilla
	"...ei ole sidottu mitenkään siihen, mistä luokasta ihminen tulee."	Esiintyy kaikissa luokissa
	"Väkivaltaa ja alkoholiongelmia ilmenee kaikissa yhteiskuntaluokissa."	Esiintyvyys tiedostetaan yhteiskunnassa
Haasteet	"...selittävät väkivaltaa esim. alkoholin käytön ja väkivaltaisen perhetaustan avulla."	Haetaan hyväksyntää käytökselle
	"Väkivallasta ei uskalleta puhua edes ystäville..."	Pelko ja häpeä vaientavat uhrin
	"Yhteiskunnasta puuttuu kokonaan keskustelu ja puhe väkivallasta joka tapahtuu homo-ja lesbosuhteissa."	Vaieneminen yhteiskunta tasolla
	"...ei aikaisemmin ole tutkittu Suomessa."	Hyvin vähän tutkittua tietoa
	"Väkivallasta ei puhuta seksuaalivähemmistöjen keskuudessa."	Lisäleimautumisen välttely
	"...saattavat vaieta väkivallasta sen vuoksi, että uskovat että heidän kohtaamansa väkivalta ei ole sitä oikeaa..."	Yksilöiden puutteellinen väkivallan määrittely
	"...kun sanoin pelkääväni miestä, hän sanoi, että eihän hän vaikuta väkivaltaiselta."	Ulkopuoliset eivät ota tosissaan
	"...on määritelty jokin hyvän naiseuden ja äitiyden normi, jota vasten peilattuaan nainen tuntee epäonnistuneensa."	Voimakkaat kulttuurin asettamat normit
	"...saattaisi aiheuttaa enemmän hallaa kuin hyötyä, sillä seksuaalivähemmistöihin liittyy jo ennestään negatiivisia asenteita."	Negatiiviset asenteet

"Suomessa homo-ja lesbo piirit ovat kuitenkin melko pienet..."	Tutkimuksiin vähäinen määrä osallistujia
"Homot ja lesbot joutuvat monesti salaamaan suhteensa."	Vaikeneminen seksuaalisuudesta vaientaa myös kumppanin väkivaltaisuudesta
"...intiimiä väkivaltaa pidetään aviollisena ongelmana tai rakastavaisten riitelynä pikemmin kuin rikoksena..."	Yhteiskunnassa hyväksytään "intimiväkivalta"
"...uhrius on yhteiskunnassamme hävettävä asia."	Uhrien vaikeneminen jotta ei leimata heikoksi
"Lesboilla raiskauksen nimeäminen saattaa olla vaikeaa, koska yleisesti ajatellaan, että vain mies voi raiskata."	Ihmisten tieto on vähäistä
"Hän tuntee olevansa väärin ymmärretty, koska ei saa apua."	Vähemmistöille vähän tukea
"Homot ja lesbot asetetaan seksuaalivähemmistöön..."	Enemmistö käyttää valtaa luokitteluun
"...on erittäin suuri ongelma, että lesbosuhteiden väkivallasta ei puhuta."	Vaikeneminen osaltaan sallii
"...olisi monesti kaivannut keskustelukumppania ja jaettuja kokemuksia."	Vertaistuen puutos
"...poliisit eivät tee myöskään rikosilmoitusta, koska kyseessä on homopari."	Epätasa-arvo enemmistöjen ja vähemmistöjen välillä

Syitä väkivallalle	"...49 prosenttia arvioi kumppaninsa mustasukkaiseksi."	Mustasukkaisuus, luottamuksen puute
Väkivallan kehittyminen	"...kokivat kumppaninsa kontrolloivaa käyttäytymistä..."	Alkaa usein kontrolloimisesta
Väkivallan muotoja	"Parisuhdeväkivalta painottui liikkumisen estämiseen, kiinni tarttumiseen ja läimäisyyn."	Koskemattomuuden loukkamista
	"...kumppani yritti rajoittaa heitä tapaamasta..."	Sosiaalisten suhteiden kontrollointia
	"...nimitteli heitä lannistaakseen tai nöyryyttääkseen..."	Nimittelyä ja vähättelyä
	"Naisten kokema seksuaalinen ahdistelu ja häirintä oli paljon yleisempää kuin miesten..."	Yleistettäessä selkeitä eroja sukupuoleen liittyvissä väkivaltamuodoissa
Roolit väkivaltaisessa suhteessa	"...kertoi käyttäneensä tilanteessa itse väkivaltaa."	Suhteessa kumpikin voi käyttää väkivaltaa
Väkivallan vaikutukset	"...seurauksia, kuten vihaa, pelkoa tai masennusta."	Psyykkisiä vaikutuksia
	"...jotka olivat joutuneet väkivallan uhriksi, oli melko tai erittäin huolissaan..."	Turvattomuuden tunnetta
	"...uhrikokemukset ovat yhteydessä myös huoleen..."	Aiheuttaa huolestuneisuutta
	"...fyysisten vammojen ja psyykkisten seurausten avulla ei voida suoraan päätellä, miten vakavaksi uhri koki..."	Väkivallan vaikutus riippuu paljon uhrin omasta kokemuksesta
Väkivallan esiintyvyys	"...miesten ja naisten kokeman väkivallan yleisyydessä ei ole kokonaistasolla eroa."	Väkivaltaa esiintyy sukupuolesta riippumatta
	"...tiedetään, että poliisi tai muut viranomaiset saavat harvoin tietää väkivallasta..."	Esiintyvyys suurempaa, mitä tilastot kertovat
	"...miesten väkivaltakokemukset ovat yleisiä."	Miesten kokema väkivalta painottuu fyysiseen
	"...tietynlainen väkivalta on niin tavallista, ettei sitä oikeastaan pidetä väkivaltana."	Paljon esiintyvää aletaan pitää normaalina
Haasteet	"...eikä poliisi ole katsonut tarpeelliseksi ryhtyä jatkotoimiin..."	Yksittäisten henkilöiden tekemät päätökset saattaa tukea piilorikollisuutta
	"Väkivallasta ilmoitetaan poliisille harvemmin kuin monista omaisuusrikoksista."	Piilorikollisuutta

Sytä väkivallalle	"Opiskelijoilla, työttömillä ja yrittäjillä parisuhdeväkivallan kohteeksi joutuminen oli muita yleisempää."	Stressaava elämäntilanne
	"...kahdessa kolmesta väkivaltatilanteesta joko tekijä, uhri tai molemmat olivat päihtyneitä."	Usein päihdetaustaa
	"Lapsuuden kodista omaksuttu väkivallan hyväksyvä.."	Opittu toimintamalli
	"Mustasukkaisuus, seurustelusuhteen päättyminen tai sen uhka..."	Ongelmatilanteet parisuhteessa
	"Uhriksi joutuminen vähenee tasaisesti alkoholin humalakäytön vähentyessä..."	Uhrin humalatila
Väkivallan kehittyminen	"...väkivaltaisuus oli kestänyt pitkään, se oli ollut luonteeltaan vakavampaa."	Kehittyy jatkuessaan usein vahingoittavammaksi
Väkivallan muotoja	"...vakavanakin jatkunut fyysinen väkivalta voi muuttua..."	Väkivalta voi muuttua muotoaan tai päättyä
	"...seurauksiltaan vakavampia silloin kun väkivalta tehdään päihteiden..."	Väkivallan muodot vakavampia päihteiden alaisena
	"Uhkailut puhelimitse, kirjeitse, tekstiviestein..."	Uhka väkivallasta välimatkasta riippumatta
Roolit väkivaltaisessa suhteessa		
Väkivallan vaikutukset	"...tilanteisiin liitettyinä pelon tunteina..."	Pelko vaikuttaa elämään
	"...muokata uhrin käyttäytymistä..."	Ihminen muuttaa käyttäytymistään
	"Yleisimmät vammat olivat mustelmat ja ruhjeet."	Ulkoisia vammoja
	"...luun murtumat ja aivotärähdykset..."	Sisäisiä vammoja
	"Parisuhdeväkivallan aiheuttamat henkiset seuraukset olivat yleisiä."	Mielenterveys ongelmat
	"...viha, pelko, masennus ja häpeä."	Negatiivisia psyykkisiä oireita
	"...on voinut loukata itsensä väistäessä, paetessa paikalta..."	Sekundaarinen vammautuminen
	"...toistuva särky, vatsavaivat, jäsenten puutuminen, sydämen tykytys..."	Psykosomaattisia vaivoja
Väkivallan esiintyvyys	"Nuoret, opiskelijat, työttömät ja pienituloiset kokiivat..."	Stressaavalla elämäntilanteella vaikutus esiintyvyyteen
Haasteet	"Suurin osa väkivallasta jää piilorikollisuudeksi..."	Huomaamatonta rikollisuutta
	"...ei saada luotettavaa tietoa läheisten tekemästä..."	Puheeksi ottamisen vaikeus
	"...parisuhteessa tapahtuvien väkivaltaisten tekojen nimeäminen uhrille ei ole aina itsestään selvää."	Eroavaisuudet väkivallan määrittelyssä
	"...parisuhdeväkivallan ympärillä vallitsevasta puhumattomuuden kulttuurista."	Kulttuuriset tekijät
	"...koetaan vahvasti yksityisasiaksi..."	Ulkopuolisten pelko puuttua tilanteeseen

Syitä väkivallalle	"Kun sekä elämän pituista syrjintää ja sisäistettyä homofobiaa pohdittiin yhdessä, elämän pituinen syrjintä osoittautui vahvemmaksi ennustimeksi kotiväkivallasta."	Syrjintä ennusti kotiväkivallasta.
Väkivallan kehittyminen	"Rotu (valkoinen tai värillinen nainen) ja koulutus liittyivät merkittävästi molempiin sekä syyllistymiseen että uhriksi joutumiseen; värilliset naiset ja vähemmän koulutetut raportoivat enemmän väkivaltaa."	
Väkivallan muotoja	"Niinkin moni kuin 90% yliopiston opiskelijoista raportoivat epätoivotusta jahdin uhriksi joutumisesta (lähentely) mikä sisältää jatkuvia ja epätoivotuja lähestymis käyttäytymistapoja esim. seuraaminen, epätoivotujen sähköpostien lähettely."	Epätoivotuja lähestymis käyttäytymistapoja.
	"Tutkimusta edeltäneenä vuonna (2013) yli puolet kaikista transvastaajista (54 prosenttia) ja 47 prosenttia kaikista HLBT-vastaajista oli kokenut tulleen henkilö-kohtaisesti syrjityksi tai ahdistelluksi siksi, että heitä pidetään transihmisinä. 2013 vuonna 34 prosenttia kaikista transvastaajista oli kokenut väkivaltaa tai heitä oli uhattu väkivallalla, ja 15 prosenttia oli kokenut väkivaltaa tai väkivallan uhkaa tutkimusta edeltäneiden 12 kuukauden aikana."	Väkivallalla uhkailu Syrjintä
Roolit väkivaltaisessa suhteessa	"Naiset jotka ovat sisäistäneet enemmän negatiivisia uskomuksia heistä itsestään lesboina tai biseksuaaleina saattavat jäätä todennäköisemmin väkivaltaiseen suhteeseen, koska he saattavat hautoa uskomuksia että he ansaitsevat väkivaltaisuuden."	Negatiivisia uskomuksia itsestään. Jäävät väkivaltaiseen suhteeseen.
Väkivallan vaikutukset	"Väkivallan kokemukset herättävät jatkuvia pelon tunteita ja saavat osan transihmisistä välttelemään tiettyjä paikkoja ja kätkemään tai peittämään todellisen sukupuoli-identiteettinsä, mikä rajoittaa heidän oikeuksiaan entisestään."	Pelon tunteita
Väkivallan esiintyvyys	"On ymmärrettävää ettei esim. homoliitoista esiintyvää väkivaltaa helpoin keinoin selitetä. "	Väkivaltaa vaikea selittää.
	"Lopputuloksesta voi todeta ettei tähän ryhmään kohdistunutta väkivaltaa kuitenkaan pysty vertaamaan miesten kohdistamaa väkivaltaa naisiin. "	Ei verrattavissa miesten naisiin kohdistamaa väkivaltaa.
	"Heteronormatiivinen analyysi parisuhteessa esiintyvää väkivallasta on hankaloitunut koska siihen ei sisälly hbtq- henkilöiden kokemaa parisuhdeväkivaltaa."	
Haasteet	"Saman sukupuolen lähisuhdeväkivallan ongelmallisuus ei poistu jos sen annetaan pysyä yhdysvaltojen "moraalisessa kaapissa" kieltämällä ja huomiotta jättämisellä."	Ongelma ei poistu jos kielletään ja jätetään huomiotta

	"Tämän tyyppisen väkivallan uhrin (lähisuhde) eivät koskaan parane, jos viranomaiset jatkavat syrinnän esto suositusten toimeenpanon vain puolittamisissaan."	Uhrin eivät parane. Viranomaiset vain puolittamisissaan.
	"Tietämättömyys hbtq-ryhmän henkilöihin kohdistuvasta väkivallasta on puutteellinen."	Puutteellinen tieto.
	"Meidän täytyy todella haastaa heteroseksismi yhteiskunnassa ja tarjota työpajoja, riittävää koulutusta ja ohjesääntöjä todella päihittääksemme tämän ongelman."	Haastaa heteroseksismi yhteiskunnassa.
	"Homo pariskuntien välisessä väkivallasta tai hbtq-ryhmän oikeuksista löytyy paljon puutteita eikä parannettavia aiheita ole vaikea löytää."	Oikeuksissa paljon puutteita.